

2

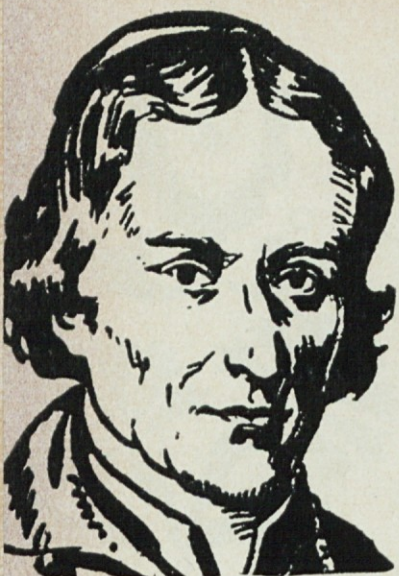

1 + 8
9 6 8

**DUHOVNO
ŽIVLJENJE**

VIDA ESPIRITUAL

LETNIK XXXV

Ob stoletnici
Baragove smrti
(1868—1968)

ŽIVLJENJSKI PODATKI
IRENEJA FRIDERIKA BARAGE

29. junija 1797:

Rojen v graščini Mala vas pri Dobrniču in krščen v župnijski cerkvi sv. Jurija v Dobrniču.

1799:

Preselitev iz graščine Mala vas na grad Trebnje ob Temenici.

Od 1806 do 1816:

Ljudska in srednja šola v Ljubljani ob skrbni vzgoji dr. Jurija Dolinarja.

1808:

11-letnemu Frideriku ugrabi smrt skrbno mater Marijo Katarino Baraga, rojeno Jenčič.

20. oktobra 1812:

15-letnemu Frideriku umrje še oče, Janez Nepomuk Baraga.

9. oktobra 1816:

Friderik pride na Dunaj, da bi na vseučilišču študiral pravo.

Prva številka „Duhovnega življenja“ je izšla 28. maja 1933. List je uredil prvi duhovnik za slovenske izseljence v Argentini g. Jože Kastelic, ki se je kasneje smrtno ponesrečil na Aconcagui.

Marca 1936. leta je list začel urejevati g. Janez Hladnik, ki je tedaj prišel iz Slovenije. Upravo so vodile slovenske šolske sestre na Paternalu.

„Duhovno življenje“ je dobilo novo obliko, vsebino in naročnike s prihodom novih naseljencev leta 1948. Začela se je nova doba.

In sedaj? 1933 — 1968 — 2003? Ali bo DŽ izhajalo še 35 let? Ali ga bomo brali in podpirali še 35 let? Če bo DŽ izhajalo še tudi leta 2003, bo to eno izmed trdnih znakov, da se je uresničilo vse današnje hrepenenje in hotenje, ko si na tolikih shodih želimo: „Bog daj, da bi se ohranili versko in narodno vsaj tri rodove“ ali „Bog daj, da bi se ohranili za vedno!“

Ob 35. rojstnem letu želimo „Duhovnemu življenju“, da bi izhajalo tudi še tedaj, ko naše otemnele oči ne bodo več videle črk in slik in veselih in žalostnih novic. Želim mu, da bi vsako leto postajalo pri-
vlačnejše. Zato, da bi ga še čez 35 let radi brali naši otroci in fantje in dekleta, kljub temu da vidijo v tujih revijah vso bogatijo barv in moderne tehnike. „Duhovno življenje“ mora spolnjevati med nami versko in narodno poslanstvo, in tega nam ne morejo dati tuje slikanice in magacini.

Za leto 1968 dovolite samo eno prošnjo: „Duhovno življenje“ mora postati vedno bolj NAŠE. V Argentini imamo druge težave in življenje kot v Sloveniji ali v Zahodni Evropi ali drugje. Zato moremo in moramo drugače pisati in najti svoje rešitve. A tega ne more ne eden na pet ne petnajst ljudi. Sodelujmo pri družinski in mladinski pošti. Pošiljajmo v Slovensko hišo, Buenos Aires, moralna in druga vprašanja. Ne sramujmo se napisati stvari preprosto. Ne bojmo se napisati dobrohotne kritike in predlogov. Samo tako bo „Duhovno življenje“ postalo resnična fotografija NAŠEGA duhovnega življenja. Saj je to naša skupna želja ob 35. rojstnem letu Duhovnega življenja. Bog Vam plačaj in ohrani močno voljo za branje in vsakršno sodelovanje!

J. Re.

Sodobna veličina pontifikata

(Johnson pri Pavlu VI)

Sodobna civilizacija je s svojimi dosežki na tehničnem polju na višku. Atomski vek odkriva nova obzorja za napredek človeštva in materialna kultura resnično nikdar ni odpirala tolikšnih izgledov za blagostanje človeštva. Bogati, visoko razviti narodi, se kopljejo v blagostanju in nerazviti narodi žive od drobtinic, ki padajo z bogatinove mize. Če bi ugodno socialno stanje med narodi in ljudstvi bilo pogoj za pravi mir med narodi, tedaj bi danes nikjer ne smelo rožljati orožje, saj se veliki narodi na svetu raje pripravljajo na polete v vsemirje in na druge planete; govori se o bližnjem osvajanju lune — res, znanost postaja prava krona v napredku človeštva... Prav ona pa bi morala biti sposobna zavarovati mir na zemlji, kajti samo mir

more postaviti temelje za ploden razvoj vsega človeštva. Tako pa vidimo, da po koncu druge svetovne vojne ni bilo niti enega dne, da ne bi nekje rožljalo orožje v obliki mejnih spopadov ali pa bojev revolucij proti notranjim oblikam vladavin po raznih mladih državah v Aziji in Afriki. Najhujši je pač položaj v azijski deželi Vietnam, kjer traja vojskovanje že leta in leta in skuša mir in ureditev tam doseči najmočnejša sila sveta, ravno Združene države severne Amerike; proti tem naporom pa se uveljavlja njena tekmovalka za premoč na svetu — Sovjetska zveza, ki dejansko povsod oborožuje tiste, ki mislijo, da Združenim državam ne smejo zaupati (arabski narodi, nekateri narod; v srednji Afriki, Somalija, Tanzanija...)

Prav ti boji dokazujejo, da mir ne more biti delež človeštva, če je svet razdeljen na dvoje, če se v Vietnamu dejansko vojskujeta Združene države in Sovjetska zveza, dasi se v Evropi in drugod izjavljata za rešitev in krepitev miru, ter v ta namen celo sklepata pogodbe o prepovedi eksplozij jedrnih bomb in se dogovarjata za omejitve v oboroževanju. Pogajanja v Ženevi trajajo že leta in leta — toda pri teh diplomatskih razgovorih gre vse zelo počasi — delo ameriških in ruskih diplomatov je naravnost pritlikavo v primerj z naglim raz-

vojem vsega, kar se dosega na polju tehnične civilizacije, kjer razna odkritja z divjo naglico drve vedno novim uspehom nasproti.

Človeški duh je na višku — obenem pa se isti duh ravno v Vietnamu razgalja, kako je pohod napredka na trhlih nogah — mir sveta visi na vejici...

SVETU MORA VLADATI EDINOST

Edinost je plod sloge, nesebičnega spoštovanja in ljubezni med narodi. Teh resnic ni odkril še

Johnson
na obisku
pri
sv. očetu.

sodobni z blagostanjem nasičeni človek, ampak se je za takšno ravnotežje med narodi človeštvo skozi vso zgodovino borilo. Že pred nastopom krščanstva je rimski imperij vladal nad tedaj znanim svetom z načelj svojega pravnega reda — rimsko pravo je postalo temelj za ves razvoj v Evropi. Koder je vladal rimski orel, tam je bil zavarovan mir... Toda mir je bil le zunanji plašč za šibkost v notranjosti imperija. Med narodi in ljudstvi Evrope je kmalu zaslovela rečenica: Romana fides — nulla fides, to se pravi: ljudje so si rekli: gorje tistemu, kj Rimljanu kaj verjame.

Imperij bi se mogel ohranjati samo, če bi njegove sestavine prepojila duhovnost kot vir za pravo uvajanje edinosti med narodi. Milanski edikt je leta 313 po Kr. položil v razvoj človeštva krščanstvo kot gonilno silo, toda pomen nove Evrope se je začel obračati v samosvojo smer šele z nastopom Karla Velikega, ko se je pričakovalo, da se bo med cesarjem in papežem zvarilo pravo ravnotežje za ohranitev miru na svetu. Šlo je dejansko za tekmo med zunanjim laičnim redom, slonečem zgolj na pravo in naporu duhovnih vrednot, ki so pa hotele pravnemu razmerju med ljudmi dati tudi globoko vsebino. Tja do konca devetnajstega stoletja — do nastopa Leona XIII. — se je čistilo razmerje med državo in Cerkvijo, dokler ni v letu 1870 nezaupanje do Cerkve doseglo vi-

šek. Liberalizem je z odpravo cerkvene države na zunaj slavil zmago, ko je cerkveno zunanjo oblast potisnil na malo vatikansko ozemlje, kjer je bil papež pravi jetnik. Cerkev pa je s prvim vatičanskim koncilom s proglastitvijo o papeževi nezmotljivosti postavila meje, ki so šle daleč čez vse države, saj je Cerkev po svojih duhovnih silah postajala oblikovavka duhovnosti in kulturnih smernic vsemu človeštvu in to po narodih, ki so se vključevali zlasti po misijonskem delu v življenje Cerkve.

EDINOSTI BREZ LJUBEZNI NI

Papež Leon XIII je vladal Cerkvi v času, ko so se kot nosilke oblasti na svetu začele uveljavljati široke ljudske množice proletariata. Marxov manifest je v letu 1848 zaklical vsemu svetu: proletarci vseh dežel — združite se! Leon XIII. je s svojimi socialnimi okrožnicami delavskemu gibanju skušal dajati klice za notranjo prepojitev s pravimi sredstvi za mir in za resnični, zdrav razvoj človeštva. Marxov manifest se je razglašal kot revolucionarni pohod sovraštva vseh revnih in užaljenih proti bogatiji. Cerkvene socialne okrožnice pa po Leonu XIII. do današnje okrožnice: Populorum progressio — za napredek narodov, naglašajo, da je socialni mir med narodi in ljudstvi

nemogoč, če ne bo ljubezen posevečevala razmerja med narodi in ljudstvi. Ljubezni mora biti osnova pravica; ljubezen in pravica pa nista plod tehnične civilizacije ali ureditve, ampak sad globoke notranje, duhovne kulture slehernika in vseh narodov. Nemogoče si je zamisliti pravi red na svetu, če se zanj ne bodo ogrevala srca, prepojena z enako ljubeznijo do vseh narodov in ljudstev. Miru ne more biti, če pravni red ne bo slonel na istih večnih načelih za vse narode hkrati.

Nj čudno, da je bil odmev na moderne socialne okrožnice papežev Pija XII., Janeza XXIII. in Pavla VI. tolikšen. Njenim načelom in navodilom je prisluhnil ves svet — oba sprta tabora skušata podčrtavati, kako si želita prodor glavnih smernic iz svobodnih naukov Cerkve — zares: vpliv in ugled vrhovnega vodstva Cerkve je narastel, bivši rimski vatikanski jetnik postaja svojsko središče in sodelavec pri urejanju najtežjih problemov sodobne mednarodne diplomatske aktivnosti.

MIR JE SAD SKUPNIH NAPOROV

Na poti iz Avstralije, kjer se je udeležil pogrebnih slovesnosti za predsednikom avstralske vlade Holtom, se je predsednik Združenih držav Johnson ustavil na predvečer božiča v Rimu, kjer je obiskal Pavla VI. Obisk je bil kra-

tek. Njegov pomen je torej mnogo bolj v zunanji manifestaciji za skupne ideale kot pa v obravnavanju raznih predlogov in pogojev za mir v Vietnamu. Za mir se Sv. sedež in ameriška vlada že trudita leta in leta in se v ta namen uporabljajo vsa redna diplomatska sredstva.

Jonhsonov obisk pri Pavlu VI. pa ima globlji pomen po svoji naravi, ki se mora temu sestanku prisojati. Mir je varen takrat, kadar objame vse človeštvo. torej mu je treba zgraditi osnove, sprejemljive za vse človeštvo v enaki meri. Usoda človeštva je danes dejansko v rokah Združenih držav in Sovjetske zveze, vendar se zdi, da obe velesili nista dovolj močni, da bi mogil človeštvu zgraditi in poroštvoovati res pravi mir, ustvariti iz sveta složno ednost, varno pred vsemi pretresi. Na zunaj gre dejansko za to, da se pokaže, kako je razvoj v Vietnamu obupen, kjer pa se obljublja ta mir in blagostanje človeštvu, če bo enako uporabljalo orožje in

MOLITVENI NAMEN:

Splošni: da bi vsi ljudje priznavali, spoštovali in zakonito branili osnovne človečanske pravice.

Misijski: da bi kristjani delali in sodelovali z drugimi ljudmi pri urelitvi in rešitvi gospodarskih ter družbenih vprašanj.

Za domovino: da bi slovenski narod, doma in po svetu, vedno užival pravice do svobode, vere in jezika.

silo; komunisti zagovarjajo vojno v Vietnamu kot izhodišče za napredek. Pavel VI. je že podal dovolj prilik za posredovanje in doseg miru. Pred Johnsonom sta bila v Vatikanu predsednik Sovjetske zveze Podgorny in njegov zunanji minister Gromiko in tudi njima je bilo povedano, kaj uči Cerkev o miru v Vietnamu in drugod na svetu.

Moglo bi se reči, da bi obe stranki skušali izrabljati izreden vpliv in ugled papeštva v našem času. Enako bi se moglo misliti, da hiti papeštvo preneglo, ko se vpleta v vse zadeve svetovne politike, ki so pogosto zelo kočljive...

Vendar je zagon sodobne civilizacije prenegel in preveč uspešen, da bi se mogli ustavljati pri starih merilih diplomacije. Kar čez noč, v nekaj letih koncila in po njem je v naš čas prodrla veličina papeštva v novi luči — Pavel VI. dejansko ob Johnsonu in Podgornju (kakor se to presenetljivo sliši) voditelj sodobnega sveta in zanj v enak meri odgovoren. Mogoče je v očeh vsega človeštva na prvem mestu v borbi za mir.

Gre za mir, gre za edinost vseh narodov in ljudstev. Mir je sad duhovne rasti vrednot, mir je nagrada na koncu vseh kulturnih stvaritev vsega človeštva. Največji državj na svetu, ZDA in SZ, jamčita za mir s tekmo na tehničnem polju, delež pontifikata v sodobnosti pa je, dajati sodobnemu mednarodnemu življenju te-

melje za uspeh skupnih naporov s silami naše duhovnosti.

Urejanje mednarodnih problemov je v veliki meri navezano na razne zunanje pogoje in okolnosti. Cerkev se jim mora prilagajati in diplomacija računa z vsemi zunanjimi prednostmi ali šibkostmi. Po napoleonskih vojskah je bil na Dunaju kongres zmagovavcev, kjer so določali pogoje za nadaljnji način mednarodnih zvez in stikov. Tam je bilo določeno, da bo v vsaki prestolnici vsakokratni papeški nuncij dekan, vodja diplomatskega zbora ambasadorjev in poslanikov. Ta določba se večinoma še danes ohranja, vendar so razni tokovi laicizma in liberalizma v 19. stoletju tak poseben položaj Cerkve zelo omajali. Po prvi svetovni vojni je bila ustanovljena Zveza narodov s sedežem v Ženevi; njena naloga je bila prav taka kot jo ima danes Organizacija združenih narodov v New Yorku. Vendar kakšna razlika: pri Zvezi narodov ni smela Cerkev imeti nobenega zastopnika in se to ni spremenilo niti tedaj, ko je po lateranski pogodbi leta 1929 Vatikan postal spet samostojna, suverena država. Edino v Mednarodnem uradu za delo (BIT) v Ženevi so dopustili navzočnost in sodelovanje vatikanskega opazovavca, znanega jezuita — strokovnjaka v socialnih vprašanjih. Torej na socialnem polju, na eminentnem področju ljubezni, je smel že biti navzoč zastopnik

Cerkve. Toda še ta je moral biti tam skorajda neviden; ni smel nositi kolarja, kaj šele, da bi se pojavil v talarju, ker je v ženevskem kantonu še iz časov Kalvina veljala določba, da morajo takoj obesiti vsakega jezuita, ki bi se pojavil v ženevskem kantonu. Zakon je še veljal, le izvajali ga niso — in tako je moral biti jezuit pri vseh sejah na semo v clergymanu, ampak v civilni obleki. Znakov cerkvenosti ni smelo biti nikjer.

Kakšna razlika po komaj nekaj desetletjih! Cerkev nima danes svoje države, mali vatikanski teritorij nosi znake suverenosti za nemoteno delo, ne pa za sloves ali sijaj kake vladavine. Če tega ni več, pa je nasproti temu silno narasla veličina v pojmovanju vloge pontifikata v sedanjih mednarodnih zadevah. Pri UNESCO, glavni kulturni veji Organizacije združenih narodov ima danes Vatikan rednega diplomatskega zastopnika — prelata, ki je Slovenec.

Na svetu so še imperiji zelo občutljivi za svojo moč in vpliv, Cerkev zunanjega imperija nima, pač pa je njen poglavar nosivec imperija, mimo katerega danes ne morejo najmočnejši vladarji in gospodarji sveta.

In vsebina tega pontifikalnega imperija? Moglo bi se reči: širjeje nje ljubezni in s tem temeljev za pravi mir po vsem svetu.

Ruda Jurčec

Umrl je kardinal Spellman

Na posledicah možganske krvavitve je umrl v starosti 78 let 2. decembra v New Yorku nadškof kardinal Francis Spellman. Lani je zaradi prekoračenih 75 let življenja ponudil sv. očetu Pavlu VI. ostavko na položaj newyorškega nadškofa, toda papež ostavke ni sprejel, temveč ga je naprosil, naj še naprej ostane na svojem mestu.

Kardinal Spellman je bil posvečen za duhovnika leta 1916, v škofa leta 1932, za kardinala ga je imenoval papež Pij XII. leta 1946. Bil je tudi vrhovni katoliški vojaški kurat ameriških vojnih sil. V tem svojstvu je preletel, prevozil in prepotoval na tisoče kilometrov ter obiskal vojake zlasti za božične praznike na bojiščih v Zapadni Evropi, na Koreji in zadnje čase v Vietnamu. Še lani je za ameriške vojake opravil polnočnico na vietnamskih bojnih položajih.

Bil je plodovit pisatelj; zlasti je rad opisoval vojne dogodke. Znan je tudi njegov roman „Najdenček“. Vse dohodke svojega peresa ali konferenc je poklonil dobrodelnim ustanovam svoje nadškofije.

Pogledi v na naso usodo

Boj je bil nujen

Odločili smo se za krščanstvo, za katoliško Cerkev, ki so jo fašisti hoteli imeti za deklo, ki so jo nacisti najprej hoteli prisiliti v molk, pozneje pa uničiti, in ki so jo komunisti mrzili bolj, kot more normalen človek sovražiti najhujše zlo. Odločili smo se za duhovno rast svojega naroda, za poštenje in pravico, za dušno zdravje naše mladine. Potrebno je bilo braniti življenje in lastnino ljudstva po deželi, v katerem je nezakupni in škodoželjni okupator videl samo hlapca in njegovim načrtom nasprotno raso; komunistom pa naj bi bili naši ljudje slepo pokorno orodje; kdor to ni hotel biti, je bil obsojen na likvidacijo. Potrebno je bilo zavreti sistematično morjenje idejno nasprotnih ljudi po mestih in vaseh: komunisti imajo za to strokovnjake.

Nujno je bilo nekaj napraviti proti komunističnemu aparatu za širjenje laži doma in po svetu. Ljubezem do resnice in do ljudi je zahtevala boj s komunistično „Osvoobodilno fronto“.

Sodelovanje z okupatorjem, ki so ga nekateri po komunistih poučeni opazovavci naprtili nasprotnikom OF, je prazna beseda. Sodelovanja s katerimkoli prijateljem ali sovražnikom naroda, s katerokoli ustanovo in oblastjo se komunisti poslužujejo, kadar to pospešuje njihove nakane. Sodelovali so pred vojsko in med njo tudi z Nemci in Italijani. Njihovi nasprotniki so morali sprejeti vsiljeni boj na življenje in smrt v okoliščinah, kakršne so pač bile. Bile pa so ugodne komunistom, zato so si jih izbrali. Kdor skuša naprtiti dr. Ehrlichu, Natlačenu, Kiklju, Župcu, škofu Rožmanu, generalu Rupniku, simpatije za nacizem ali fašizem; kdor jim podtika še tako postranske name-ne, da bi podprli osne sile, da bi utrdili tujo okupacijo; kdor trdi, da niso ljubili svojega naroda in da niso storili vsega, kar bi mu olajšalo usodo, da, kar bi ga rešilo — ta je lažnik, in blato, ki ga meče na te svetle osebnosti, bo pokrilo njega samega.

Pravilna orientacija

Za zgodnjo pravilno idejno orientacijo imajo zasluge predvsem nekateri samostojno misleči in znamenja časa študirajoči možje,

kot so bili prof. Ernest Tomc, dr. Alojzij Odar in dr. Lambert Ehrlich. Njihovo delo med dijaško mladino je ustvarilo že pred vojno dve žarišči versko-moralnega preroda; kot tako sta svetili v noči, ki je za slovenski narod nastopila z okupacijo in revolucijo. Bili sta to Slovenska katoliška akcija z jedrom „mladcev“ in Stražarji. Iz teh krožkov so izšli marsikateri čudoviti fantje, pa tudi dekleta, z „zgodaj dopolnjeno mladostjo“, brezkompromisni borci za katoliške vzore. Ob njih sta se jasno razločila tabora luči in teme. Komunisti njihovega duhovnega blebska niso mogli prenesti, zato so jih kljub zavesti, da so mučeniki največja nevarnost za ideje, v imenu katerih so pobiti, in največja moč za ideale za katere umirajo, sadistično mučili do smrti, če pa to ni bilo mogoče, ustrelili pred okupatorjevimi očmi. Naš narod je dobil priprošnjike, h katerim se bo poslej z zaupanjem zatekal v vsaki nevarnosti. Največ — dasi dosti premalo — je napisanega o Lojzetu Grozdetu in Janezu Pavličiču; izšla je še doma knjižica o Nartnikovi; svoje življenjepise pa bodo dobili še Kikelj, Župec, Mravljec, Simčič, Mauserjevi in drugi.

Velika večina duhovščine pa je takoj ali vsaj kmalu spoznala, kaj se skriva v OF. Zato so podeželski župniki in kaplani padali kot žrtve sovraštva in strahu. Padali so vodilni ljudje, ki so s svojimi poštenimi nazori ovirali razpredanje zločinstva.

Odpovedal je del krščanskih socialistov in liberalnih sokolov. Postali so predmet tistega poglavja v zgodovini 20. stoletja, ki preučuje neodpornost nekaterih plasti izobraženstva in polinteligence nasproti marksističnim naukom in

Komunistična partija je dobila kljub šele pravkar odpovedanemu zavezništvu z nacisti mnogo večji pomen, kot bi ji mogla dati maloštevilnost članov in dotedanje delo. V prid ji je bil zunanjepolitični položaj — zahodni zavezniki so sprejeli Sovjetsko zvezo kot enakopravnega partnerja in jo obsipali z vsemi mogočimi ugodnostmi, prednostmi in popustitvami —; nespametno, krivično, sovražno nastopanje obeh okupatorjev do našega ljudstva in njihovi uradni in zasebni dogovori s partijo in partizani; neodločnost in napačne domačih nasprotnikov; spretno učinkovanje z narodnostnimi, demokratskimi in socialnimi gesli, kmalu pa še teror, prisilne mobilizacije in zajemanje ubežnikov, ki so postali žrtev skupne igre okupatorjev in komunistov. Omeniti pa je še eno dejstvo: „idealizem,“ nekaterih voditeljev in priistašev. Ta idealizem je verjel, da je v marksističnem nauku našel tiste vzore, ki jih drugod ni opazil, ker so ga odbijale socialne krivice, revščina nekaterih slojev, zapostavljanje, hinavščina in frazarstvo, majhna pripravljenost na žrtve, zanemarjanje vzgojnih in šol-

skih vprašanj, nezadostno razumevanje za važnost kulture in kulturnih ustanov z univerzo na čelu; politične in gospodarske težave in korupcija v centralistični Jugoslaviji; kratkovidno obravnavanje narodnostnih teženj, s čimer so se zadolžili unitaristi, itd. V marsičem hiperkritični, miselno pa še neizdelani mladi človek je lahko sprejel marksistično mesijanstvo in njegovim tezam nezavedno vlil krščansko vsebino, dasi je krščansko vero in Cerkev odklonil kot zaveznici kapitalizma in orodje meščanske družbe za izkoriščanje „delovnih množic“. Ta spoj komunistične revolucionarnosti in krščanskega teženja po absolutnem* se je izkazal za posebno nevarno gonilo. Ljudje, ki so ga imeli v sebi, so bili zmožni za svoje ideje žrtvovati vse, se odpovedati vsemu in storiti vse.

Večina komunizmu služečih ljudi pa so bile osebe na robu družbe, delomrzneži, pokvarjenci, podivjanci, maščevalci nezadovoljneži, potem pa koristolovci in idejno neopredeljeni. Zlasti na deželi je po prvih mesecih negotovosti že moralna beda ljudi, ki so se opredelili za OF, pokazala, za kaj v bistvu gre. Ko je javno in odločno spregovoril še škof dr. Rožman, ni moglo za nikogar več biti dvo-

* Tipe te vrste najdemo upodobljene v prvi noveli (Bunker) Kocbekove zbirke Strah in pogum.

mno, da rdeči revolucionarji z vsemi sredstvi hočejo priti na oblast in da bi to bilo najhujše, kar bi se slovenskemu narodu moglo zgoditi. Tisti „kvietisti“, ki so odklanjali oborožen odpor proti revoluciji, so se v resnici postavili na stran komunistov. Govorili so, da krščanska ljubezen prepoveduje bratomorni boj — kot da bi ljubezen zahtevala, da se roparju in morivcu vdaš brez boja. Za brezbožne napadavce zlepa niso našli besede obsodbe; uničevanje slovenskih duhovnih vrednot, življenj in premoženja se je takim napačnim miroljubcem zdelo izraz božje volje ali ukaz zgodovine, in do morivcev in roparjev so čutili bratsko ljubezen, pač pa do žrtev in do tistih razumnih in pogumnih, versko in narodno zavednih ljudi, ki so vstali proti divjanju zločina, njihova ljubezen ni segla.

Življenjska sila našega naroda

V obrambo verskih in narodnih dobrin so se organizirali vaški stražarji, po italijanskem zlomu septembra 1943 pa domobranci; razen tega so se morali zgodaj obrniti proti komunistom razni odredi četnikov in Slovenske legije. (Zakoniti voditelji so v skladu z razumnostjo predvidevali čuvanje slovenskih ljudi. Šele tedaj, ko bi oslabele sovražnikov jamčila uspešnost napada nanje, bi naši oddelki očistili Slovenijo okupatorjev).

Prof. Alojzij Geržinič

DR. STANKO

LENIČ

pomožni

ljubljski

škof

1. Iz vaših življenjepisnih podatkov razberemo, da ste šli v gimnazijo šele s 14. letom, ko je bila takrat običajna starost prvošolca od 10 do 12 let. Gotovo je bil poseben razlog zakasnitve vašega vstopa v gimnazijo.

— Moja mladost je bila malo rožnata. Doma smo imeli majhno posestvo. Imel sem svetniško dobro mater, ki pa mi je umrla za jetiko, ko sem bil star šele pet let. Bil sem njen četrti otrok. Oče je takoj po mojem rojstvu odšel v Ameriko in sem ga prvič videl šele, ko sem bil star že osem let in je bila mati že tri leta v grobu. Umrla je v svojem 34. letu. Oče se je po vrnitvi domov znova poročil. Medtem smo bili otroci pri sorodnikih. Kar na pokopališču so nas ob materinem pogrebu razdelili vsakega drugam. Tudi oče je umrl že dve leti po vrnitvi. Spet sem moral zapustiti dom in bil pri sorodnikih za pastirja na cerkljanski gmajni. Takrat je prišel za kaplana v Cerklje pok. Matej Tomazin. Vzel

me je za ministranta in me nekega dne vprašal, če bi hotel iti študirat v škofove zavode. Do takrat mi nikdar ni prišla takšna misel, saj sem bil reven in že 14 let star. Kaplan je z rajnim rojakom prof. Omerzo vse uredil, da sem bil jeseni l. 1925 sprejet v zavod v št. Vidu za nizko vzdrževalnino, nekaj let je celo sam plačeval zame, nato sem dobil štipendijo. Tako je bilo po božji previdnosti in po dobroti duhovnikov moje življenje naenkrat preusmerjeno.

2. Vi ste tretji škof, ki je izšel iz škofovih zavodov v št. Vidu (za nadškofom Vovkom in škofom dr. Jenkom). Kakšno mnenje imate o vrednosti škofijske gimnazije, ki jo je ustanovil škof Jeglič?

— Meni je bil zavod vse: dom, šola in vzgoja. Nikdar ne bom dovolj hvaležen vsem svojim vzgojiteljem in učiteljem. Naj omenim, da je bil vsa leta moj razrednik sedanjí moj kolega v kapitlju dr. Anton Čepon, stolni dekan prof. šolar pa me je učil srbohrvaščino in francoščino. Gimnazija v št. Vidu nam je dala trdno in globoko izobrazbo. V otroško dobrem jezikoslovcu dr. Brezniku smo gledali vzor odprtega duhovnika z veliko širino, pri njegovi maši pa smo ministranti strmeli nad njegovo pobožnostjo.

3. Bili ste več let škofijski tajnik. Kaj bi nam povedali iz teh let?

— Po novi maši sem bil najprej tri leta prefekt v ljubljanskem Marijanišču, kjer je bil ravnatelj seda-

nji nadškof. Službo sva nastopila isti dan. Tam sem bil zelo rad in se dobro razumel s študenti. Po treh letih so me poklicali za tajnika na škofijo. Preživel sem tam sedem let, ki so bila leta velikih preizkušenj in doživetij. Ker smo si po vojski „sposojali“ škofe za birmo, sem tako kar štirim škofom bil spremeljevalec na birmah. Najbolj se spominjam „rekorderske“ birme poknadškofa dr. Učiča, ki je l. 1946 o binkočitih v ljubljanski stolnici ne-

pretrgoma birmoval od devetih dopoldne do pol devetih zvečer. V tistih letih sem dodobra spoznal našo škofijo. Tudi to življenje je bilo zame ena sama velika šola.

4. Dovolite, da vam preberemo čestitko vaših nekdanjih faranov iz Sodražice, ki so jo poslali za objavo našemu listu: „Našemu bivšemu dušnemu pastirju dr. Stanku Leniču ob priliki visokega imenovanja za pomožnega škofa ljubljanskega najiskreneje čestitamo. Želimo Vam zdravja in mnogo uspehov! Naj vse Vaše delo v vinogradu Gospodovem blagoslovi Bog! Za Vaše devetletno pastirovanje, za zlato nauke in zglede in vse žrtve med nami, se Vam ob tej priliki prisrčno zahvaljujemo. Spominjali se Vas bomo v molitvi — hvaležni sodražski farani.“ Gotovo vas na Sodražico vežejo lepi spomini?

VAŽNI ŽIVLJENJSKI DATUMI NOVEGA SLOVENSKEGA ŠKOFA

Rojen je bil 6. novembra 1911 v Župeči vasi, župnija Cerklje ob Krki.

10. 6. 1933: matura na škofijski gimnaziji v št. Vidu nad Ljubljano.

4. 9. 1937: posvečen v mašnika in nastopi službo prefekta v Marijanišču v Ljubljani.

1. 9. 1940: škofijski tajnik.

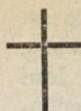
26. 5. 1955: žup. upravitelj v Sodražici.

30. 4. 1964: generalni vikar ljubljanske nadškofije. 24. maja istega leta ga je papež Pavel VI. imenoval za prošta ljubljanskega stolnega kapitlja.

— To so bila pač moja najlepša duhovniška leta. Zelo hitro sem se vživel v te naravno zdrave in brihtne ljudi, poznal sem vse njihove družine, poznal njihove radosti in bridkosti. Vse so mi zaupali. Skušal sem biti „vsem vse“. S kakšnimi vseljem so mi pomagali obnavljati cerkve, graditi stolp, oskrbeti velikanske orgle, obnoviti od Italijanov požgano cerkev žalostne matere božje na Strmici in drugo. Vesel sem bil vedno znova se porajajočih duhovniških poklicev. Zato ni čudno, da sem se z njimi zrasel in so mi še vedno v spominu pri maši.

5. Koncilski odlok o pastirski

službi škofov pravi, da se pomožni škofje postavljajo v „blagor Gospodove črede“. Kakšno bo vaše delo po škofovskem posvečenju?

REV. JOŽE VIDMAR, UMRL

Dne 18. novembra je umrl na posledicah prometne nesreče slovenski salezijanec g. Jože Vidmar, do zadnjega kaplan na Opčinah pri Trstu.

Smrt je posebej hudo zadela Primorce, ker ga bodo zelo pogrešali zaradi njegovega načina delovanja in ker dejansko nimajo novih duhovniških poklicev, kateri bi nadomestili umrle.

Rajni g. Jože je bil rojen l. 1909 na Otlici pri Ajdovščini kot sin velike družine, saj je bilo 11 otrok, od katerih trije bratje in dve sestri živijo v Arpentini. — Končal je v Italiji vojaško službo in šele z 22 leti šel študirat k salezijancem v Verzeju gimnazijo, bogoslovje med vojno na raznih krajih ter bil posvečen v duhovnika l. 1946 v Monteortone pri Padovi.

Prvih dvanajst let svojega duhovniškega dela je posvetil misijonarjenju med Slovenci na Primorskem in med izseljenci po Zahodni Evropi. Povsod se je znal približati ljudem na prižnici in v spovednici. — Od l. 1958 je bil v dušnem pastirstvu na farah v tržaški škofiji in sicer najprej v Barkovljah v Trstu in zadnjih 9 let na Opčinah. Pokopali so ga v domači župniji Otlici, kjer živi še njegova 90-letna mati, ki je zelo vdano sprejela sinovo smrt. Mrtvaškega opravila se je udeležilo na Opčinah 70 duhovnikov in tudi tržaški nadškof msgr. Sancin.

— Nimam nobenih utvar o kakšnih svojih posebnih sposobnostih. Rad bi bil le skromen pomočnik svojemu nadškofu in po besedah papeža Pavla VI. „služil iz ljubezni“. Včasih so v škofovski službi videli predvsem neko izjemno čast, danes gledamo samo službo in odgovornost, čast je samo krhek ovoj. Dobro se zavedam, da so po koncilskem cdloku o škofovski službi vsi moji sobratje duhovniki „sodelavci škofovskega reda in sestavljajo s svojimi škofi en sam duhovniški zbor“. Rad bi bil tem sobratom, raztresenim po razsežnem terenu nadškofije, njihov sobrat, ki naj jih po besedah sedanjega papeža „poslušaj, jih informira, se z njimi posvetuje in jih bodri“. Kot pomožni škof bom po določilu g. nadškofa še nadalje ostal generalni vikar, kar želi tudi koncil, da bi tako oblast generalnega vikarja ne bila zgolj pravnega značaja, ampak naj bi izhajala tudi iz škofovskega posvečenja. Rad sem že doslej hodil na naše župnije v pomoč, kar bo tudi za naprej moje posebno veselje. Moje škofovsko geslo bo: **BLAGOR GOSPODOVE ČREDE**. S temi besedami utemeljuje odlok o škofovski službi ustanovo pomožnih škofov. — Sobratom in vernikom se priporočam v molitev, da bi bil poraben služabnik, saj sem po sv. Pavlu „dolžnik vsem“.

Od 29. septembra, praznik sv. nadangela Mihaela, do 29. oktobra, praznik Kristusa Kralja, je lani zborovala v Rimu, prvič v zgodovini Cerkve, škofovska sinoda. S svojim nasveti in predlogi naj bi pomagala sv. očetu pri vodstvu vesoljne Cerkve. Do 200 kardinalov in škofov je bilo zbranih. Razpravljali so o mnogih važnih zadevah verskega in cerkvenega značaja.

Posebno pozornost so posvetili verskemu nauku in nevarnostim, ki ga ogrožajo. Večina je predlagala, naj se v Rimu ustanovi mednarodna komisija priznanih teologov. V verskih vprašanjih naj svetujejo kongregaciji za verski nauk in cerkvenemu učiteljstvu sploh.

O verskih resnicah se namreč v našem času ogromno piše in razpravlja. Tiskajo se vedno nove teološke knjige. Človeški duh bi rad prodril do zadnjih možnih meja v spoznanju Boga in njegovih skrivnosti. Cerkevno učiteljstvo mora stalno paziti, da se v razlago izročene verske nauka ne vtihotapijo zmote. Pri tem se seveda ne more zanašati vedno na dar nezmotljivosti, ampak se mora posluževati tudi naravnih sredstev teološkega in sploh znanstvenega študija. Kot preizkusni kamen, ob katerem se pokaže pristnost verskega nauka, pa ostane za vedno apostolska vera, najstarejša krščanska veroizpoved poglavitnih razodetih resnic. V spoštovanju do nje se je večina članov škofovske sinode odločila za to, naj se pri maši, kadar je to ukazano, vedno

Bog- vsemogocni Stvarnik

moli le apostolska vera, kakor se v Argentini že od začetka liturgične obnove godi. Rimski katekizem uči, da so apostoli to veroizpoved sestavili po navdihnjenju samega Svetega Duha, da bi vsi kristjani po vsem svetu verovali in izpovedovali iste nauke in ki tako med njimi ne bilo razdorov, ko smo vendar vsi poklicani k edinstvi iste vere.

V začetku apostolske vere je postavljen temeljni kamen: Verujem v Boga. Sledi nato v prvem členu: Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje. Velike skrivnosti vsebujejo te kratke besede, skrivnosti samega božjega življenja in skrivnosti vesoljstva, njegovega nastanka, razvoja in obstanka.

BOG OČE — VSEMOGOČNI

Ko izpovemo vero v Boga Očeta, se približamo v svojem duhu naj-

„...po svoji podobi nas je ustvaril“
in k njemu se vračamo.

večji verski skrivnosti, presveti Trojici. V enem edinem Bogu so tri božje osebe, Oče, Sin in Sveti Duh. O prvi božji osebi ki se imenuje Oče, verujemo, da je sam od sebe od vekomaj, začetek vsega in sam brez začetka. Iz njega se po spoznanju od vekomaj rodi Sin, večna božja modrost. Iz večne medsebojne ljubezni med Očetom in Sinom pa od vekomaj izhaja tretja božja oseba, Sveti Duh, posebljena božja ljubezen. Tri so božje osebe, ena sama pa je božja narava, ki je v celoti lastna vsem trem božjim osebam. Zato, kar po božjem razodetju verujemo o slavi Očetovi, prav to brez razlike mislimo o Sinu in prav to o Svetem Duhu, da v spoznavanju resničnega in večnega božanstva molimo v osebah svojstvo, v naravi edinost in v veličastvu enakost.

Ker so tri božje osebe v posesti iste nedeljive božje narave, so seveda v vseh svojih lastnostih in polnostih med seboj enake. Ko izpovedujemo vero v vsemogočnost Boga Očeta, verujemo, da je vsemogočen tudi Sin in pravtako Sveti Duh in vendar niso trije vsemogočni, ampak en sam, večni, edini Bog. Kljub tej enakosti treh božjih oseb zaradi ene in iste božje narave, pa se vendar v veri pripisuje prvi božji osebi, Očetu, tako vsemogočnost kot delo ustvarjenja, kakor se Sinu pripisuje delo odrešenja in Sv. Duhu delo posvečenja, čeprav so v vsem svojem delovanju izven sebe udeležene vse tri božje osebe.

Sveto pismo ima za Boga različna imena, s katerimi skuša izraziti neskončno božjo moč in veličastvo. Največkrat pa se tako v stari in novi zavezi omenja prav božja vsemogočnost, ki je kakor temelj vsem drugim božjim popolnostim. Bog sam se s tem imenom predstavi Abrahamu: „Jaz sem vsemogočni Bog“ (1 Moz 17, 1). Angel Gabrijel oznanja Mariji velike čudeže učlovečenja božjega Sina in rjstva sv. Janeza iz stare in nerodovitne Elizabete in jo potrdi v veri z besedami: „Pri Bogu ni nič nemogoče“ (Lk 1, 37). V bogoslužju svete maše se že v začetku izpovemo svojih grehov Bogu vsemogočnemu in se nato ta misel na božjo vsemogočnost pogosto vrača v mašne molitve in prošnje.

Vsekakor je vera v božjo vsemogočnost tista, ki more napolniti srca vernikov z neomejenim zaupanjem tudi v velikih, izrednih težavah in preizkušnjah.

STVARNIK NEBES IN ZEMLJE

Od Boga razodeta resnica nas uči, da je Bog ustvaril vesoljni svet, vidni in nevidni, iz nič. V tej veri poučeni in potrjeni izpovedujemo, da svet ni večni, da ni nastal sam iz sebe, ampak da je delo vsemogočnega Boga.

Na prvi strani sv. pisma je zapisana božja beseda: „V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo“

(1 Moz 1, 1). „V začetku“ pomeni, da se je tedaj začel čas, da je tedaj svet nastal, da se je tedaj začela svetovna zgodovina, predvsem zgodovina odrešenja. Kako daleč nazaj nahajamo ta začetek? Naravoslovci pravijo, da je starost vesoljstva vsaj pet milijard let in starost naše zemlje vsaj tri milijarde let. Prosta jim je pot raziskovanja, da le priznajo temeljno versko resnico: Svet je delo božje vsemogočnosti. Iz nič je Bog naredil nebo in zemljo, to se pravi vse, kar je ustvarjeno, kar je spodaj in zgoraj, tudi nevidni svet s pravimi nebesi, posredno seveda tudi angele, čeprav v tem poročilu niso posebej omenjeni.

Če se vprašamo: In kaj je bilo pred tem začetkom? — moremo odgovoriti le eno: Le Bog sam, neskončno, večno blažen v skrivnostnem življenju presvete Trojice.

Ta vera v božje ustvarjenje sveta je bila po sveti Cerkvi večkrat razglašena. Na 1. vatikanskem cerkvenem zboru je bila izražena takole: „Sveta katoliška, apostolska, rimska Cerkev veruje in izpoveduje, da je en sam Bog, resničen in živ, stvarnik in Gospod nebes in zemlje, vsemogočen, večni, nedoumljiv, v vseh popolnostih neskončen... Ta edini resnični Bog je v svoji dobroti in vsemogočni moči, ne da bi pomnožil svojo blaženost, ampak da bi razodel svojo popolnost v dobrinah, ki jih deli stvarjem, po najsvobodnejšem sklepu, v začetku časa iz

nič ustvaril obojno stvarstvo, duhovno in telesno, to je angelsko in svetno in končno človeško, ki druží v sebi duha in telo.“

Božje stvariteljsko delo nam opiše Mojzes v veličastnih podobah šestih dni. Glede tega opisa stvarjenja je treba pomniti sledeče: Sveto pismo je od Boga navdihnjeno, zato v njem ne more biti zmote. Vendar nam ne namerava nuditi znanstvenih ugotovitev, ampak le to, kar se nanaša na naše zveličanje. Navdihnjeni pisatelj se je poslužil v tem poročilu take slovstvene oblike, da so ga mogli sodobniki razumeti. Že sv. Avguštin je glede tega dejal: „Sveti Duh ni hotel učiti ljudi stvari, ki nimajo nobene koristi za večno življenje... nas ni hotel poučiti o teku sonca in lune. Hotel je napraviti kristjane, ne matematike in fizike.“

Poročilo stvarjenja poudarja torej naslednje velike resnice: Biva osebni Bog, ki je iz nič ustvaril vesoljstvo. Bog sam ne pozna začetka, vse stvari pa imajo svoj začetek v njem. Ima to svetopi-semko poročilo stvarjenja tudi svoj liturgični značaj, ker omejuje božje stvariteljsko delo na šest dni, sedmi dan pa je dan počitka in posvečenja.

Razlage tega poročila stvarjenja so zelo različne. Večina znanstvenikov se zdaj nagiba k mnenju, da se je svet iz prvotnega kaosa počasi razvijal v sedanje oblike. Če priznajo, da se je to zgodilo pod

božjim vodstvom, ni to mnenje v nasprotju z razodetim naukom. Verjetno pa je, da nikoli nobena razlaga stvarjenja ne bo popolnoma zadostila človeški znatiželjnosti. Nikogar ni bilo zraven, ko je Bog ustvaril vesoljstvo. Ustvaril pa je vse stvari le s svojo vsemogočno voljo: „Rekel je in je nastalo, on je ukazal in je bilo“ (ps. 32, 9).

Če se vprašamo o namenu, ki ga je Bog imel pri stvarjenju sveta, je bilo to že povedano v gornjem nauku 1. vatikanskega koncila: Bog je ustvaril svet v popolni svobodi, ne da bi ga potreboval za svojo popolnost in blaženost. Ustvaril ga je iz dobrote, ker je hotel imeti bitja, katerim bi mogel deliti iz neskončnega bogastva svoje ljubezni. Tako je stvarstvo delo božje vsemogočnosti, delo neskončne božje modrosti, nad vsem pa delo neskončne božje dobrote. Lepo izrazi to tolažljivo versko resnico sv. Tomaž: „Božja dobrota je namen vseh stvari. Bog sam je neizmerno darežljiv, zakaj ne ustvarja zaradi svoje koristi, ampak le zaradi svoje dobrote.“

BOŽJA PREVIDNOST

Ustvarjenega sveta vsemogočni in dobri Bog ni prepustil svoji usodi. On sam ga neprenehoma vzdržuje in vlada. To je verska resnica o božji previdnosti.

Brez božje vsemogočnosti bi no-

bena stvar ne mogla obstati. Kakor je Bog vse stvari iz nič poklical v bivanje, tako jih mora v njem tudi neprestano vzdrževati, sicer bi spet vse stvari padle v nič. Sve-to pismo izraža to resnico takole: „Kako bi le moglo kaj obstati, ako bi ti ne hotel, ali se ohraniti, če-sar bi ti ne poklical v bivanje“ (Modr 11, 25).

Bog, ki ustvarjeni svet vzdržuje, ga pa tudi vodi in vlada. On vodi svet in vsako stvar v njem proti končnemu cilju, ki jim ga je od vekomaj določil. V to vladanje sveta posega Bog osebno in naravnost, deloma pa ga uresničuje tudi po stvareh samih, kot so naravni zakoni, verske in politične skupnosti, duhovno vodstvo duš itd. Vendar moramo verovati, da se kljub temu vplivanju drugotnih vzrokov nič na svetu ne zgodi brez božje volje ali proti njej. Skrivnostna božja moč se razteza na vse stvari in dogodke, velike in majhne: „On sega z močjo od kraja do kraja in z voljnostjo ureja vse“ (Modr 8, 1). „Njegov neminljivi duh je v vsem“ (Modr 12, 1).

Nameni, ki jih je Bog v svoji

previdnosti stvarjem določil, se bodo z vso gotovostjo uresničili. Vsa človeška zgodovina in vse življenje narave gresta svojemu končnemu cilju naproti in to kljub oviram, ki jih more postaviti nasproti svobodna volja stvari. Ta pot človeštva in narave je za nas često neumljiva. Silni so ovinki, globoki prepadi, katastrofe, vojske in vedno nova pota se odpirajo. Včasih se zdi, da gre vse bolj po satanovi kot po božji volji. Sam Jezus imenuje satana „vladarja tega sveta“ (Jan 12, 31). Ali tudi satan z vsemi svojimi zavrženimi angeli je pod božjim gospodstvom. Hočeš nočeš mora tudi on služiti večnim božjim načrtom. Božja vlada nad vesoljnim svetom ni podvržena nobeni zunanji sili. Bog je vrhovni, neodvisni, edini Gospod in vladar. Takole je to izrazila Judita, preden je šla v Holofernov tabor: „Ti, o Bog, si storil to, kar se je prej zgodilo in si zamislil to, kar je bilo pozneje; in zgodilo se je, kar si hotel. Zakaj vsa tvoja pota so pripravljena in svoje sodbe si naredil v svoji previdnosti“ (9, 4-5). Pri preroku Izajiju pa Bog sam

Baraga je z misijona v L'Ansu poročal:

„Tukaj živim zadovoljen in Bogu hvaležen. ljubeč in ljubljen kakor oče med svojimi otroki.“

govori: „Jaz sem Bog in drug nobeden, in nihče mi ni enak; ki oznanjam od začetka konec in od davnine, kar se še ni zgodilo; ki pravim: moj sklep se uresniči, vse, kar mi je po volji, spolnim. Kakor sem rekel, tako izvršim, kakor sem sklenil, tako storim“ (46,9-11).

+

Veličastne, tolažljive, pomirjujoče so te resnice, ki jih izpovedujemo v prvem členu apostolske vere. V času težkih preizkušenj in velikega trpljenja se vendar utegne luč te vere zamegliti. Do obupa stiskani morejo vero v Boga, v njegovo vsemogočnost, v njegovo očetovsko previdnost izgubiti. Ne najdejo odgovora na ona težka vprašanja, ki že od začetka mučijo človeška srca: Zakaj vsemogočni Bog, neomejeni vladar sveta, dopušča hudobiji tolikšno moč? Zakaj je na svetu kljub božji Očetovski previdnosti toliko trpljenja? Nikogar ne smemo soditi, ako v silnih stiskah omahne. Le moliti moramo, da bi takim luč prvega člena apostolske vere spet razsvetlila temo njih duše. V življenju je mnogo skrivnosti, ki nam jih bo Bog razodel šele v večnosti. Tudi te, ki se nanašajo na moč hudobije in težo trpljenja. Skrivnost svečnice nam pove, da vsemogočni Bog Oče lastnemu Sinu in njegovi presveti Materi ni določil druge poti življenja, kot vsemu človeštvu. Je to njegova skrivnost. Hoče, da duše zorijo za večno življenje v viharjih preganjanja in trpljenja. In vse

to hoče iz ljubezni. Božje razmerje do vsega stvarstva je ravnano po ljubezni: „Ti, Gospod, ljubiš vse, kar je, in ničesar ne mrziš, kar si naredil“ (Modr 11,25). Če to velja za vse stvari, koliko bolj za nas, ki nam je Bog Oče in smo mi njegovj otroci! Po težkih, strmih, kamnitih potih nas vodi njegova roka, a vse je obrnjeno v naše dobro. Seveda Bog gleda iz večnosti v večnost in ima vedno pred očmi naš končni cilj, zato navadno ne plačuje zvestobe že na tem svetu. Zemeljsko blagostanje ni vedno znamenje božje ljubezni, marveč često le božje pravičnosti, ki hoče tudi grešnikom poplačati, kar so ategnili v življenju dobrega storiti. Svoje zveste pa Bog na tem svetu v ognju trpljenja prečiščuje, da jim bo mogel dati v večnosti tem večje plačilo. Sveto pismo pravi glede tega: „Kogar Bog ljubi, tega tepe in ga ima rad, kakor oče sina“ (Preg 3, 12). To je nekaj razlage k velikim božjim skrivnostim v vodstvu naše in svetovne usode.

Naj nam bo dana milost, da naša vera v veličastne resnice prvega člena apostolske vere nikoli ne omahne. Tudi v preganjanju, tudi v trpljenju, skozi vzdihne in solze naj bodo naša srca polna vernega prepričanja sv. Pavla, ki piše: „Vemo pa, da tistim, ki Boga ljubijo, vse pripomore k dobremu“ (Rim 8, 28).

Alojzij Košmerlj

VADR UŽINI

Dolgčas v zakonu

O tej zadevi imam lastno mnenje, kakor ti, draga bralka, a zanimalo me je mnenje drugih.

GOSPA MILENA

Komaj sem se srečala z gospo Mileno, ki ima že trideset let zakona za seboj, sem jo takoj vprašala: „Gospa, kaj pravite, kakšna naj bosta mož in žena, da se ne bosta naveličala drug drugega?“

Zdi se, da je gospa Milena že večkrat sama pri sebi premlevala podobno vprašanje, ker mi je brez premisleka odgovorila:

„Važno je, da vsak prej dobro premisli če je sposoben za zakon. Sama zaljubljenost še ni znak za ta poklic. Glejte, poznam moža, ki se je pred poroko strašno gnal za svojo nevesto, po poroki jo je pa na nek način kar odpisal iz svojega življenja. Kamorkoli je

šel — je šel sam. Še na počitnice, ki mu jih je ponudil delodajalec v Mar del Plati — je odpotoval brez žene. Med njo in njim sčasoma ni ostalo druge čutne vezi, kot skupno gospodinjstvo. Vi nimate pojma, koliko sramu je užila ta žena, ko so jo ljudje izpraševali, kje ima moža. Pa ta sramota! Če si sam, ker pač nimaš svojega človeka, je žalostno, ali ne da se primerjati z žalostjo ob zavesti, da imaš svojega človeka, moža, pa moraš vendar romati sama skozi življenje. Vidite, gospa, ta mož se je poročil brez poklica. Naj bi ostal sam in tudi vsi tisti, ki žele živeti sami zase in prosti kot ptički na veji!

Važen je tudi namen s katerim stopi človek v zakonski stan. Pretneto se opeče vsak, kdor se poroči zato, da bi izboljšal svoj po-

ložaj. Pomislite na žensko, ki zahteva, da bi jo mož neprestano ljubkoval in ji sklatil še luno z neba, če bi si jo zaželela. Nikoli ne bo dosegla tega v meri, ki si jo želi in bo razočarana nad možem. Prav tako se bo godilo njemu, če si bo predstavljal ženo kot prevdano služabnico. Le dobro si zapomnimo: v zakon je treba iti z zavestjo in voljo, da bom *dajal*. *dajala*. Mož bo prejemal od žene, žena od moža, obema bo to v srečo.

Zadnjič sem videla po televiziji dva starinoslovca, moža in ženo. Skupno raziskujeta prve človeške izkopanine. Takoj mi je prišlo na misel: ta dva pa ne poznata besede „dolčas“. Oba imata izredno zanimanje za isto stvar. To ju zabava in družijo. Seveda, vsi zakonci nimajo enakega položaja, skupno zanimanje more imeti pa prav vsak zakonski par. Najprej so to otroci in njih vzgoja. Ne morem verjeti neki gospej, ki je napisala za neko revijo — da se je tako odtujila od moža in tako rekoč zaostala za njim, da si nimata nič več kaj povedati — ker se je ona popolnoma posvetila vzgoji otrok. Medtem pa je on plezal vedno višje in priplezal do ministrskega stolčka, pa postal ob enem tujec lastni ženi. Teje gospej bi rekla tole: „Vzgoja otrok ni tukaj prav nič kriva. Otroci rastejo, v današnjem času se jim obzorje neverjetno hitro širi, materi ob otrocih tudi. Vzrok je v možu.

Mož se ni prav nič brigal za vajino skupno zadevo, ki je vzgoja otrok, pa tudi za vas ni imel smisla. Njegovo zanimanje se je osredotočilo samo na zunanji poklic, o katerem z vami niti ni govoril.

Še mnogo drugih lepih stvari je v življenju, ki morejo biti vez in zabava možu in ženi: narava, knjige, slike, muzika, zbirke, ta ali ona veda.

Tudi igre niso brez pomena. Poznala sem starejša zakonca. Žena je pila. Nič kolikokrat jo je mož našel nesposobno za vsako delo v hiši. Dostikrat jo je okregal. Ona je vse pohlevno sprejemala in povsod zatrjevala, kako je njen Joža dober. Človek bi mislil, da v tem zakonu ni bilo nič sonca, pa bi se zmotil. Jože in Tona, oba sta rada kvartala in marsikatero urico sta kar lepo preživela. Tudi sta se rada poveselila v prijateljski družbi, kjer je Jože iz dna duše prepeval. Tona in Jože sta se vendarle spremljala skozi življenje in moža je njena smrt hudo prizadela.

Pa naj bo dovolj za enkrat!“

„Zgobom, pa hvala lepa!“

Ko sem prišla drugi dan na dom gospe Milene, sem se srečala s sinom Igorjem. Radovedna sem bila, kaj bi mi odgovoril na vprašanje takle mladenič.

„Igor, kaj se ti zdi, kakšna naj bi bila zakonca, da se ne bosta v zakonu dolgočasila?“

Igor: „Morata biti *interesantna*.“

Jaz: „Kako to misliš?“

Igor: „Da si imata vedno kaj lepega in zanimivega povedati.“

Jaz: „To se pravi, da se morata zanimati za življenje, znanost, umetnost in se o tem pogovarjati, ali ne?“

Igor: „Da. Pa kako darilce in presenečenje naj pripravita včasih drug drugemu. Imeti morata smisel drug za drugega.“

Jaz: „Torej ne jaz, ti je važen?“

TOMAŽ IN CILKA

Igor: „Tako mislim, gospa.“

Jaz: „Hvala, Igor!“

Cilka in Tomaž sta že zelo v letih. Polna sta življenjske modrosti. Zato pobaram Cilko, kot prej gospo Mileno in Igorja.

„Mislim,“ je rekla Cilka, „da naj žena izpolnjuje vse dolžnosti, ki jih ima do moža in obratno. Moči bo dala vera, ki uči, da je

mož odgovoren pred Bogom za ženo in žena za moža.

Da se ne bosta počutila v dolgočasni ječi, morata pustiti drug drugemu *osebno svobodo*. Naj le gre mož kam tudi brez žene in žena brez moža.“

Tu se je pa oglasil še Tomaž: „Z vsem se strinjam, le k svobodi bi pripomnil, da naj pri mladih ne bo preveč neomejena. Pri tako starih kot sva midva, pa omejitve že nima več pomena. Sva že dovolj trdna.“

— — —

Moje mnenje pa je, da bi morala zakonca ohraniti marsikaj iz razmerja pred zakonom.

Ali nista bila prej rada skupaj?

Si nista vsega zaupala, se o vsem pogovorila?

Se nista tolažila, si svetovala, si pomagala?

Se nista skupaj zabavala?

Se nista zanimala za delo enega in drugega?

Nista skupaj skrbela za prihodnost?

Se nista obdarovala ob raznih priložnostih?

Nista skupaj molila?

Čemu bi v zakonu to umrlo? Čemu?

Kaj pa ti misliš, ki si to prebral?

F.

Telesna kazen pri doraščajočemu otroku

„...nobena dobra beseda nič ne pomaga. Poskusiti bo treba drugače. Toda, kaj bodo pa rekli sosedje?“ — je zadnjič tožila soseda o svoji doraščajoči hčerki. Ali je res samo strah pred sosedi, ali je tudi čustvo vzrok, da se mnogi starši ne poslužujejo telesnih kazni?

Naj bo eno ali drugo, res je, da palica ne reši vedno problema v osnovi. Ker ga reši samo površno, nudi le kratkotrajno premirje in pričeti je treba znova. Se vam zdi, da samo s palico lahko uredimo razne motnje, kot upornost in živčnost? V prvih letih mladosti morda, kasneje je pa zdravljenje z njo že nepoznno.

Telesno kazen nehote primerjamo z drogami, mamili. Zdravljenje z njimi prinaša v začetku čudovite uspehe. Toda telo se na nje nehote navadi in ko jih za zdravljenje ne bi več rabilo, se jim ne more odpo-vedati. Ker privedejo na lahek način do stanja lažne „blaženosti“, jim zato že ozdravljeni bolnik često zapade. Vendar so ti trenutki blaže-nosti vedno krajši in pekel, v katerega se bolnik v treznosti povrne, vedno večji. Zato je treba vedno večje količine mamila. Le to pa končno uniči telesu vso moč in zdravilo se sprevrže v strup.

Enako se mi zdi tudi telesna kazen. Bič doseže le navidezen uspeh in umeten paradiz za starše, ki mislijo, da so dosegli, kar so želeli. Toda sila, grožnja in oblast niso vzmet dobrega delovanja.

„Včasih je bilo lahko biti oče. Nismo še poznali psihologije, ki nam vse otežkoči...“ je rekel oče več otrok.

Res je vzgoja v sedanji dobi v tesni povezanosti s psihologijo. Saj otrok ni divja zver, katero je treba ukrotiti. Če nas njegov duševni razvoj ne zadovoljuje, mu naše volje nikar ne vsiljujmo z vso silo. Raje skušajmo razumeti, kaj se dogaja v njegovi mali glavi.

Ne naredimo tako, kakor je naredila mala Linčka, ko se ji je pokvarila ura. Na vse načine jo je obračala in tolkla po njej, pa je ni mogla spraviti v tek, ker je bil vendar strojček pokvarjen. Res je možno, da poženemo nekatere ure za nekaj minut na tak način. Enako tudi otroci po telesni kazni vsaj hipno ubogajo. Redko, redko pa trajno.

Zakaj naših otrok ne primerjamo rastlinam? Imamo nekatere odporne, druge pa silno občutljive rože. Z vsakimi ravnamo drugače. In kadar nam katera od njih ne uspeva, se hitro vprašamo: kaj jim primanjkuje? Ali jih premalo ali pa preveč zalivamo? — in skušamo najti pravi način gojenja in pravo mesto, da nam roža zopet prične rasti.

Zakaj ne porabimo istega načina za naše otroke, ki so del nas in nas bodo nasledili, ko nas več ne bo?

P. D-ova

Očetovi zapiski

Toliko časa sem ji prigovarjal, ugovore in teh je bilo šest: najida se me je naveličala. Prijateljskih zakonski par, mlad in še brez

družinskih „obveznosti“, naju je namreč povabil na kratek oddih v notranjost dežele.

„Glej, odkar sva poročena, še nisva imela pravih počitnic,“ sem ji govoril in skušal utemeljiti potrebo po tednu počitka daleč od otrok, od hišnih skrbi in tisoč ostalih nevšečnosti, ki jih skrb za naše življenje nalaga ubogim gospodinjam. A ona je imela svoje

nih šest otrok.

„Ne bom mirna, če jih ne bom imela ob sebi.“

„Saj jim boš telefonirala.“

„In če bodo nagajali?“

„Bo teta poklicala zdravnika.“

Domenili smo se namreč, da bo medtem oskrbovala vso hišo neka najina teta.

„Prav. A ona ne ve, da...“

„Ampak, žena...“

Utihnijla je, kar sem smatral, da se je vdala; da je sprejela žr-

tev... Na potovanje je pripravljena iti kot na morišče... Končno so bile stvari v redu in odpovala sva. Kovčki, vozni listki, denar, taksi... Nasvidenje, nasvidenje! Seveda, ne brez nasvetov:

„Če bo mali kašljal, mu dajte sirup, ki je v moji sobi; ampak samo onega. Takoj naj pride zdravnik, če se mu ne bo izboljšalo. Klicala vas bom po telefonu. Naročite, da bodo prišli popraviti vodovodne pipe. In najino žimnico. Na šiviljo ne pozabite. Priganjajte jo, ker vreme se bo spremenilo in otroci ne bodo imeli prave obleke...“

Ko je vlak potegnil, sem jo prisilil, da je sedla.

„Tako, gospa, zdaj pozabi na vse. Prepričan sem, da se bo vse dobro izteklo. Tako si si želela potovanja v te kraje.“

Računala sva na deset dni počitnic. A pred tednom sva bila že doma. Telefonska sporočila so bila strašna. V stanovanje je vdrla voda iz zgornjega nadstropja zaradi okvare v kopalnici. Kratek stik je bilo delo našega izumitelja Petra. Pavel je dobil ošpice in Lučka bronhitis. Matemu so se naredili neki spuščaj, in Jakec je imel težave s prebavo. Služkinja se je s strojčkom za lupljenje krompira urezala v prst in požrtvovalni teti so odpovedali živci, da ni bilo spoznati več njenega glasu. Kako ne! Šivilja se je prehladila in ni mogla šivati;

iz večnega obešalnika je izginila moja nova suknja... Ali je mogoče še kaj več?

Na hitrico sva se vrnila. Žena me je gledala s sočutjem:

„Vidiš? Ti se mi smeješ, a če me ni doma, je vse narobe.“

Zdi se mi, da ima prav, kot vedno. Kajti v resnici je nepogrešljiva.

(Po J. M. Pérez Lozano: „Diario de un padre de familia“)

Koliko skrbi v družini olajša predanost božji volji in drug drugemu.

*Pastoralna
konstitucija o*

Cerkvi v sedanjem svetu

Tako je dal zadnji, 2. vatikanski cerkveni zbor naslov svoji glavni pastoralni konstituciji — Cerkev v sedanjem svetu.

Temeljna misel vsega koncila je bila: Cerkev „navznoter in navzven“, kot je to označil belgijski kardinal Suenens; torej Cerkev v njenem bistvu in Cerkev v njenem poslanstvu.

Cerkev navznoter in navzven

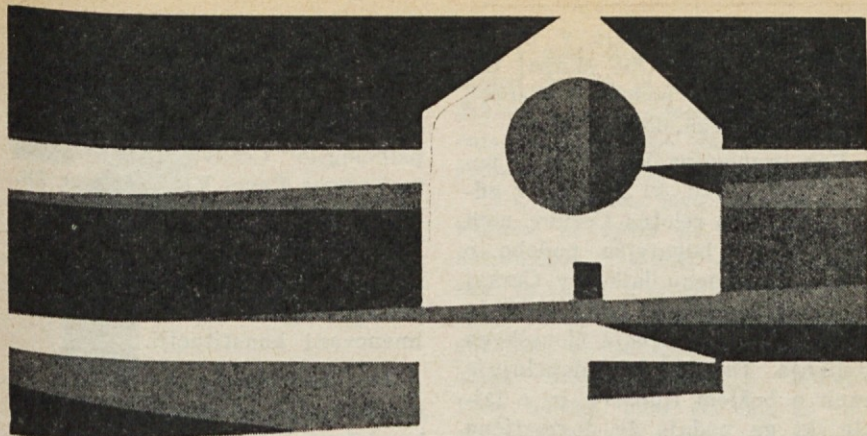
Saj je to kot glavno misel koncila označil že papež Janez XXIII., ki je sklical koncil. Po njegovi zamisli naj Cerkev na koncilu najprej pogleda vase, kaj po Kristu-sovi zamisli je in mora biti in si v tem izpraša vest; po tem spoznanju prenovljena in očiščena pa naj potem pogleda okrog sebe, na ločene brate in na ves svet, in tu zavzame odnos in stori vse, kar Kristus od nje danes pričakuje.

To dvojno koncilsko usmerjenost označujeta dva njegova velika dokumenta: Dogmatična konstitucija o Cerkvi in Pastoralna konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu.

O prvi, konstituciji o Cerkvi, je koncilski izvedenec J. Daniélou zapisal, da je „srce koncila“. Toda, če le malo poznamo to srce, ki je srce Cerkve, vidimo, da po svoji svoj izraz v pastoralni konstituciji o Cerkvi v sedanjem svetu.

Pavel VI. je namreč dejal ob začetku 4. koncilskega zasedanja: „Tista ljubezen, ki z močjo prešinja naše občestvo, Cerkev, nas ne ločuje od ljudi, nam ne dopušča, da bi se odtujevali drugim in da bi se sebično posvečali le svojim koristim. Ravno nasprotno: ljubezen nas zato, ker prihaja od Boga, uči čuta za veseljnost, za vse... Čutimo se odgovorne pred vsem človeštvom. Vsem smo dolžniki (Rim 1, 14). Cerkev ne gleda samo nase, kakor da bi bila sama sebi cilj; Cerkev je v službi vsem ljudem; njena dolžnost je, da Kristusa napravlja pričujočega vsem posameznikom in narodom, v kar največji meri in s kar največjo požrtvovalnostjo; to je njeno poslanstvo.“

Če bi 2. vatikanski koncil primerjali stavbi, bi mogli reči, da sta dva velika njegova nosilna stebra, pilastra te stavbe imenovani dogmatična in pastoralna konstitucija, ki se obe izrecno nanašata na Cerkev.

Dogmatični in pastoralni vidik

Ob začetku koncila so se spraševali, ali bo na njem prevladal dogmatični ali pastoralni vidik. Tako se navadno po svojem značaju namreč med seboj ločijo cerkveni zbori v zgodovini. Prvi predvsem določajo pravi cerkveni nauk, morda proti zmotam, ki so se takrat širile in jih zbor na koncilu obsoja. Drugim, pastoralnim koncilom pa gre predvsem za obnovo krščanskega življenja v skladu s pristnim Kristusovim naukom in duhom.

Splošno je bilo pričakovanje, da bo ta koncil odločno pastoralnega značaja, kar se je tudi uresničilo.

A dejansko se ta dva vidika v Cerkvi in tudi na koncilih med seboj povezujeta in dopolnjujeta, ker izhajata iz skupne osnove, ki je razodetje: nauk naj oblikuje živ-

ljenje, življenje po nauku pa tudi daje pravo razumevanje nauka v njegovi življenjski podobi. Z drugimi besedami: Svetnike oblikuje Kristusov nauk, Kristusov evangelij, pa so svetniki tudi žive podobe tega nauka, živi Kristusov evangelij.

Podobno moremo reči o zvezi imenovanih dveh velikih konstitucij zadnjega koncila. Prva se imenuje „dogmatična“ konstitucija o Cerkvi, ker ji gre za Cerkev „navznoter“, za pravi pojem Cerkve po Kristusovi zamisli v sv. pismu. Druga pa se imenuje „pastoralna“ konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu in ji gre za Cerkev „navzven“, za Cerkev v njenem pastoralnem poslanstvu.

Vendar druga drugo lepo dopolnjujeta. Ne samo dogmatična pastoralno, kar je razumljivo, ker je pravi nauk vedno važen za pravo življenje, ampak tudi pastoralna

konstitucija dopolnjuje v marsičem dogmatično. Obe skupaj dajeja popolnejšo podobo o Cerkvi, ustanovi našega odrešenja.

Kar pastoralna konstitucija pove o poslanstvu, ki ga ima v odnosu do sveta celotna Cerkev, nam poda mnogo bogatejšo podobo o nalogi in pomenu laikov v Cerkvi — saj predvsem po laikih prihaja Cerkev v vsa področja človeškega življenja. Tako to lepo dopolnjuje nauk o božjem ljudstvu in o laikih, ki ga podaja že dogmatična konstitucija o Cerkvi. Splošno dobiva „misijonarski“ značaj in vesoljnost Cerkve v luči pastoralne konstitucije dosti jasnejšo podobo, kot pa jo podaja bolj teoretična dogmatična konstitucija.

Podoba pastoralne konstitucije o Cerkvi v sedanjem svetu

Zadnji koncil je pretežno pastoralnega značaja, čeprav nam je dal tudi nekatere važne doktrinarne dokumente. „Koncil si je izbral kot program pastoralni značaj,“ pravi papež Pavel VI. v zaključnem govoru.

Zlasti pomemben in za duha koncila značilen pastoralni dokument je konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu (proglašena ob zaključku koncila 7. dec. 1965).

Cerkev je na koncilu iz svojega zaklada razodetega nauka poudarila resnice in opozorila na vidike, ki so važni za njeno poslanstvo

v tem konkretnem svetu našega časa. Ti vidiki in poudarki dajejo osnovo za novo miselnost v Cerkvi, ki jo bo izzval koncil, za „novo psihologijo“ Cerkve, ki o njej govori papež Pavel VI. (nagovor 18. nov. 1965).

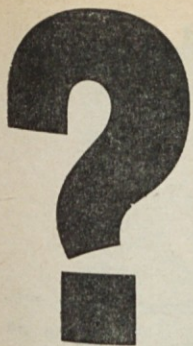
Za to „novo psihologijo“ je zlasti važen odnos Cerkve do modernega sveta, kot ga določa koncil v imenovani konstituciji.

Ta konstitucija je zadnji in najobširnejši od vseh dokumentov, kar jih je izdal in razglasil 2. vatikanski cerkveni zbor. Je ta konstitucija gotovo tudi eden najbolj znanih, če ne sploh najbolj znan izmed vseh koncilskih dokumentov, vsaj glede naslova in glavnega predmeta. Francoski teolog Y. M. Congar je konstitucijo o Cerkvi v sedanjem svetu imenoval „obljubljeno deželo“ 2. vatikanskega koncila. To zaradi tega, ker je svet takoj pokazal, da od tega dokumenta največ pričakuje.

„A „obljubljena dežela“ z besedilom samim še daleč ni dosežena. Besedilo le kaže pot do nje, čeprav morda zelo naporno. Ker pa brez poti ni mogoče doseči cilja, zato je zelovažno tudi besedilo, ki to pot kaže.

Važno je torej, da bogato vsebino te konstitucije, ki se po svojih začetnih besedah imenuje („Veselje in upanje“), razmišljamo, da bi tako njen duh polagoma prehajal tudi v naše življenje.

Dr. Fr. Gnidovec

Vprasanjete Odgovarjamo

1. Sem vdova. Moja hči se bo v kratkem poročila. Že tri leta sèm čutim živo željo, da bi vstopila v samostan. Moj spovednik mi odsvetuje. Pravi, da se s 54. leti ne bom mogla več privaditi stroge discipline, kakršna vlada po redovnih hišah.

Vidim, da je Vaš spovednik moder in ga popolnoma razumem. Izkušnja res uči, da je težko — ne bom rekel nemogoče — prilagoditi se redovniški disciplini, zlasti pa zahtevam skupnega življenja, ne le, kadar ima človek „določeno starost“, ampak tudi kadar je kdo preživel dolgo vrsto let svoje eksistence v neodvisnem življenju v svetu. Res, da se dobé izjeme. Sam živim v redovniški hiši s prijateljem, duhovnikom, katerega mati je postala po petdesetih letih svojega življenja bosonoga karmeličanka in je srečna ter zadovoljna. A to ni za vsakega. Gre tu navadno za življenjske poklice, ki so vse življenje hrepeneli po redovniškem idealu, a so ga zaradi izrednih razmer mogli uresničiti

šele v zreli dobi svojega življenja. Milost poklica je delovala vsa leta, dokler ni prišel končno čas, ko morejo takšne osebe tudi uresničiti svoje vse življenje negovano željo.

To, da čutite živo nagnjenje do molitve in sploh do poglobljenega notranjega življenja, še ni nujno znak in vabilo k spremembi življenjskega stanu. To nagnjenje lahko zadovoljite, ne da spremenite zunanji obraz svojega življenja. Poroka Vaše hčerke Vam bo dala še več možnosti, da boste lahko organizirali svoje življenje vse bolj po svojem okusu in potrebah, kot ste to do sedaj mogli storiti. Morda se boste morali tudi prav kmalu posvetiti svojim vnukom — naloga, ki Vas bo lahko popolnoma zadovoljila in Vam dala hkrati lepo možnost, da živite in delate predvsem za druge. In pa ne mislite, da Vas Vaša, čeprav poročena, hčerka ne bo kdaj potrebovala!

— — —

2. Pišem Vam, ker sem v veliki stiski. Imam 51 let. Sem v težki skušnjavi, da bi zapustil svoj dom. Nimam namena iti z drugo žensko, a moja žena ima antipatijo do mene. Ne more me več prenašati. Vsaka priložnost ji je dobrodošla, da se znese nad menoj. Celo moje versko življenje, moja edina uteha v teh razmerah. Ne prenese, da bi poleg nedeljske maše še kaj dosti več storil na verskem polju. Najini otroci so že odrasli in osamosvojeni, tako da me ne potrebujejo več. Moji ženi ne bo ničesar manjkalo. Nobenega

razloga ne najdem, zakaj naj bi še vztrajal ob njej, pa tudi ne prenesem tega več. Povejte mi, če sem dolžan še vztrajati ob njej?

Nič Vas ne zadržuje več ob Vaši ženi — razen vezi Vajinega zakona. In se Vam ne zdi, da je ta vez nekaj zelo velikega in pomembnega. Če Vaši živci res ne morejo več, potem bi bila morda rešitev v tem, da se za krajši ali daljši čas ločita, seveda po skupnem dogovoru. Tako bi imeli priložnost, da si v miru v neki oddaljenosti od vsakdanjega neprijetnega sožitja tudi Vi izprašate nekoliko vest. Morda pa le ni vsa krivda na Vaši ženi. Redno je krivda v takšnih primerih na obeh plateh. Takšna začasna ločitev bi Vaju morda pozdravila, spoznala bi, da sta le bolj ustvarjena drug za drugega, kot pa se to včasih zdi.

Najlepša rešitev pa bi brez dvoma bila Vaša potrpežljivost. Svoji ženi morate dokazati, da je resnično ljubezen po Pavlovih besedah „potrpljiva, dobrotljiva... , da ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega... vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse prenaša“ (1 Kor 13). Ta potrpljiva ljubezen bi bila v očeh Vaše žene najlepše pričevanje za Vašo vero. „Posvečen je namreč neverni mož po ženi in posvečena je neverna žena po možu,“ pravi sveti Pavel. Zakaj bi ne mogla milost — po Vašem posredovanju — prodreti do srca Vaše žene? V tem primeru boste srečni, da ste vztrajali in zaupali do konca v zakrament svetega zakona.

AKU

Iz dnevnika Janeza XXIII.

O moj Gospod Jezus, ali je mogoče, da se nikoli ne prikopljem do tega, da bi ti pokazal, kako znam ne le z besedo, ampak z dejanji posnemati po tvoji milosti tvoje svetle zglede? Ti si se neskončno ponižal, ti si se izničil (pr. Flplj 2, 7); meni se ni treba toliko; saj sem že nič; dovolj je, da odprem oči in se ozrem po sebi. Ti si prišel na zemljo ubog in si bolj ubog kot jaz moral poskrbeti za mojo hrano prav do tegale trenutka grizljaj za grizljajem. Odkar sem klerik, še nisem smel dati nase obleke, ki je ne bi iz ljubezni dala kaka dobra oseba. Ti si se trudil že od mladih nog in ti veš za svetopisemski rek: „Pauper sum ego et in laboribus a juventute mea — Beden sem in v trudih že od mladosti“ (Ps 87, 16). Ti se nisi oprostil od nobene postave, čeprav je nisi bil dolžan izpolniti; pa sem se tudi jaz moral podvreči vojaški službi, ki je krivična in barbarska obveznost za tvoje služabnike.

V molku, odmaknjen od sveta, si v zbranosti nazareške hišice preživel prvih trideset let; in jaz sem se že več kot pred desetimi leti odmaknil od sveta in pod varstvom živim v tvojem svetišču. Koga si bolj kot

zaradi tega ne boš zavrnil (pr. Mt 20, 9). Gospod sram me je; ker sem tak, mi vsaj pokaži, kaj naj naredim, da bom hodil za tvojo voljo.

11. Kakšno veselje je misliti na to, kaj je Jezus naredil za ustanovitev Cerkve. Namesto da bi poklical iz akademij, iz shodnic, od profesor-skih stolic učenjake in modrijane, se je s svojim ljubeznivim pogledom ozrl na dvanajst ubogih, preprostih in nevednih ribičev. Pripustil jih je v svojo šolo; bili so deležni njegovega najbolj globokega srčnega zapanja; bili so predmet njegove najbolj nežne ljubezni; njim je zaupal veliko poslanstvo, naj spremene človeštvo.

Jezusu je bilo vseč, da je ob nekem času poklical tudi mene, naj bi širil njegovo kraljestvo in bil nekako soudeležen pri apostolskem delu. Že kot otroka me je vzel s kmetov; s srcem ljubeče matere mi je preskrbel vsega potrebnega. Nisem imel kruha, pa mi ga je preskrbel; nisem imel kaj obleči, pa me je oblekel; nisem imel knjig, da bi se iz njih učil, pa je tudi nanje mislil. Včasih sem nanj pozabil, pa me je vedno spet ljubeznivo poklical; ohladil sem se v ljubezni do njega pa me je v svojem naročju ogrel ob plamenu, v katerem njegovo srce kar naprej žari. Njegovi sovražniki in sovražniki njegove Cerkve so me obdajali, mi nastavljali pasti, me vleкли v sredo sveta, v blato in nečistost, pa on me je obvaroval vsega hudega; ni dopustil, da bi me morje pogoltnilo, ker je dvignil mojega duha do bolj

mene obsipal z dobrotami in ga spravil z manjšimi žrtvami in z večjo lahkoto na pot hoje za teboj? In kako je vendar mogoče, da sem tako različen od tebe? Že je preteklo dvajset let mojega življenja. In kaj resnično dobrega sem naredil? Sveti Alojzij, sveti Stanislav in sveti Janez Berchmans so bili v tej dobi že dovršeni svetniki.

In reči je treba, da je moral biti njihov trud za posvečenje precej, res precej težji kot moj, ker niso živeli v tako srečnih okoliščinah. Oh, kolikokrat sem moral na svoj račun ponoviti to tarnanje in kolikokrat sem se vrnil na isto pot! Toda sedaj imam namen, da se ne bo več ponavljalo to igranje z mojim Bogom. V tisti dobi, v kateri so svetniki končali, jaz začenjam: „Tunc dixi; nunc coepi — Tedaj sem rekel; Sedaj sem začel“ (pr. Ps 76,11). Ob enajsti uri grem na delo, pa ti me

močnih čustev vere in ljubezni, me vodil v svojo blagoslovovljeno deželo, v senco svojega namestnika, prav k viru katoliške resnice, na grob svojih apostolov, kjer so kepe še živordeče od krvi njegovih mučencev, po zraku pa se širi prijeten vonj svetosti njegovih spoznavalcev; in ne da si počitka niti za trenutek, ne podnevi ne ponoči; več naredi, kot naredi mati za svojega otroka. Po vsem tem pa za plačilo za toliko skrbi ne zna drugega kot zaskrbljeno vpraševati: „Sin moj, ali me ljubiš (pr. Jn 21, 15-17)? Gospod, Gospod, kaj ti morem odgovoriti? Glej moje solze, poslušaj, kako mi srce utripa, kako ustnice trepetajo, kako mi pero pada iz rok... Kaj morem odgovoriti? „Domine, tu scis quia amo te. — Gospod, ti veš, da te ljubim“ (Jn 21, 15).

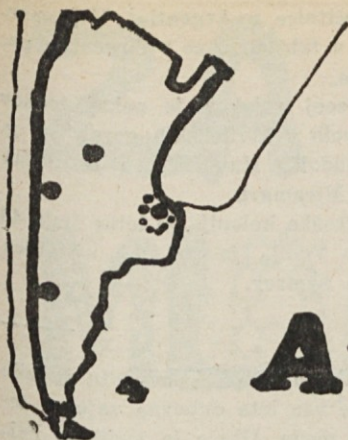
O da bi te mogel ljubiti s Petrovo ljubeznijo, z navdušenjem Pavlovim in tvojih mučencev; ljubezni pa naj se pridružijo ponižnost, prav nizko mišljenje o sebi, preziranje svetnih stvari; potem pa naredi, o Gospod, iz mene, kar hočeš: apostola mučenca.

Trdno se drži, da me nikdar ne bo sram uboštva; celo veliko veselje bom imel nad tem, kakor so svetnim gospodom vseč njihova slavna rodbinska imena, njihovi plemeniti naslovi, njihove livreje. Iz Kristusove družine sem. Česa si želim več? Ali mi je česa treba? Božja previdnost bo obilno preskrbela vsega, kakor je do danes vedno naredila. Da se ne bom bahal, moram vedno misliti, da

tisto malo dobrega, ki ga moje samoljubje pripisuje mojemu zasluženju, nikakor, prav nikakor ne pripada meni. Biti moram popolnoma prepričan, da bi bil brez posebne ljubezni, ki mi jo je Jezus izkazal, danes nič več kot ubog, najbolj neveden človek.

Nikakor nisem tak, kakor mislim o sebi in kakor moje samoljubje hoče, da bi me za takega imeli. Moj oče je kmet, ki se ves dan ukvarja s kopanjem z lopato, z okopavanjem itd.; in jaz nimam nič več kot moj oče, marveč mnogo manj, ker je moj oče vsaj preprost in dober, medtem ko je moja samo zlobnost. Kadar samoljubje za kak trenutek umolkne in mislim na dolžnost, da bi se vsega dal Bogu ter z dejanji pokazal, da se mu zares popolnoma posvetim brez pridržka ter hočem postati svetnik, čutim, da se tresem in mi manjka pogum, se moram tolažiti in pomisliti, da je tisti Jezus, ki je naredil tolike stvari zame, moral le-te narediti zaradi kakega posebnega namena, ki je njega vreden, in da je, kakor je doslej vse on naredil, toliko bolj pripravljen pomnožiti svoje milosti, da dovrši svoje delo, kadar najde pri meni mnoge dobre volje.

Končno nikdar ne smem pozabiti, da je bil med dvanajstimi prvimi učenci Jezusovimi tudi Juda, ki ni odgovarjal skrbem božjega Učenika in neopaženo postal izdajalec, gnušna in podla pošast. Če je res, da ljubezen prežene strah, vendar ta strah naredi ljubezen bolj nežno in bolj previdno.

med nami v Argentini

Slovenske šole v Argentini obiskuje okrog 900 slovenskih učencev. V šolskem letu 1967. je bilo v Argentini 15 osnovnih šol, en srednješolski tečaj v dveh oddelkih in Slovenski oddelek Ukrajinske katoliške univerze sv. Klimenta.

V 15 osnovnih šolah je bilo okrog 750 otrok. Njim se je posvečalo 58 učiteljic, učiteljev, katehetov in drugih pomočnic in pomočnikov.

Številčna razdelitev po posameznih šolah je bila naslednja: Največ otrok je bilo v San Martinu: 140; v Ramos Mejiji jih je bilo: 123; v San Justu: 111; na Pristavi v Castelarju: 90; v Slovenski vasi: 82; v Carapachayu: 50; v Buenos Airesu: 25; v Hurlinghamu: 21; v Berazateguiju: 14; v Adroguēju: 11; v San Miguelu: 9; v Transradiu pa: 4. Izven Velikega Buenos Airesa je bila slovenska šola v Mendози: 35

otrok; v Miramaru: 8 otrok in v Bariločah.

Srednješolski tečaj „Ravnatelj Marka Bajuka“ je obiskovalo v letu 1967 120 dijakinj in dijakov. V 1. oddelku, ki ima svoje prostore v Slovenski hiši je bilo 82 učencev. Temu oddelku je bil pridružen še tečaj, v katerem se je pripravljalo 5 dijakinj za učiteljice v Slovenskih ljudskošolskih tečajih. V 2. oddelku, ki ima prostore v Baragovem misijonišču, v Slovenski vasi, pa je bilo 33 dijakinj in dijakov. V obeh oddelkih in v posebnem tečaju je poučevalo 17 učnih moči.

V slovenskem oddelku Ukrajinske katoliške univerze sv. Klimenta, ki je imel svoje prostore v Slovenski hiši v Buenos Airesu, pa je bilo vpisanih 15 slovenskih slušateljev.

Kratko: Slovenske šole v Argentini je v letu 1967 obiskovalo okrog

900 ljudi. Tem se je posvečalo okrog 70 učnih moči.

Slovenska služba božja v Argentini. Slovenci v Argentini imamo na večjih krajih slovensko sv. mašo.

Vsako nedeljo je slovenska maša v tehle krajih: Buenos Aires — Slovenska hiša; Ramos Mejía — Slomškov dom; San Justo — župna cerkev; Castelar — Slovenska pristava; San Martín — stolnica; Slovenska vas — cerkev Marije Kraljice; Mendoza.

Enkrat na mesec je slovenska sv. maša v Carapachayu, v San Fernandu, v Berazateguiju, v Adroqueju, v Mar del Plati in v Miramaru.

Od časa do časa pa je še zdaj tu, zdaj tam, kjer pač živi ali se zbere kaj Slovencev.

Božični prazniki so potekli v lepem razpoloženju. Osrednja točka je bila polnočnica v Slovenski hiši v Buenos Airesu. Daroval jo je g. msgr. Anton Orehar. V govoru je vsem rojakom voščil blagoslovljen božič. Med mašo je pel pevski zbor „Gallus“ pod vodstvom g. dr. Julija Savellija. Skoraj vsi udeleženci, bilo jih je okrog 900, so pristopili k sv. obhajilu. Polnočnice so bile še v Slovenski vasi, v Carapachayu in v San Fernandu ter v Mendози. Dopoldne so bile po vseh naših središčih sv. maše, med katerimi so odmevale božične pesmi. Lepa prireditvev „Slovenski božič“ je bila tudi to zadnje leto v večernih urah v Slomškovem domu v Ramos Mejiji.

Počitnice v Argentini. V januarju in v februarju so v Argentini počitnice.

Precej rojakov je nekaj tednov preživel v kordobskih gorah pri g. dr. Rudolfu Hanželiču, v Bariločah in v Miramaru.

Otroška kolonija je letos štela 44 otrok. Vodila jo je gđc. učiteljica Anica šemroy.

Duhovne vaje. V adventu so bile kot že vsa leta duhovne vaje za žene in može. Oboje je vodil g. Primož Langus.

17. misijonska veletombola. V nedeljo, 7. januarja, je bila na vrtu Atenea Don Bosco v Ramos Mejía 17. misijonska veletombola.

Cilj letošnje tombole je bil zbrati 3.000 dolarjev, to je nad en milijon pesov čistega dobička in sicer: 2.000 dolarjev za slovenske misijonarje, 500 dolarjev za pot novega misijonarja, g. Franceta Buha CM, ki namerava na Madagaskar in 500 dolarjev za Baragovo misijonišče v Slovenski vasi.

Udeležba je bila izredno lepa. Ob pričetku tombole je bila najprej poslovitev rojakov od novega našega misijonarja. Poslovlili so se: gojenci Baragovega misijonišča, g. Marijan Loboda, č. g. Ladislav Lenček CM, superior Baragovega misijonišča in urednik K. M. č. g. Franc Sodja CM.

Glavni dobitek — dragoceno moderno pohištvo — je zadel g. Jož Gerkman iz Slovenske vasi.

ZA

MLADINO

- Gradimo Slovenijo v svetu
- Danijelove zgodbe
- Mladinska pošta

Gradimo Slovenijo v svetu (II)

Vsak svoboden narod se za napredek ljudstva bori preko političnih strank, ki poskušajo čim bolj izboljšavati svoj delovni program od enih volitev do drugih. Programi so vezani tudi na eno ali drugo ideologijo. Stranke, ki se pulijo za mandate s programom: ne plačuj te davkov! ali pa: otroci morajo hoditi v šolo v belih predpasnikih ali haljah! izginejo slej ali prej. Ideja pa, ki preveva eno ali drugo stranko, more biti, odnosno bi morala biti tako močna, da strankino življenje ne preneha.

Zgodovinski razvoj med Slovenci je v letih pred prvo svetovno vojno rodil tri glavne politične linije: krščansko, liberalno ali napredno in socialistično. Te stranke so potem pri vseh volitvah s svo-

jimi programi iskale glasov, mandatov za parlament, senat. Z leti so postale edine nosilke slovenskega političnega življenja in so tudi ob nemško-italijanskem napadu in okupaciji ustvarile skupno narodno telo za vodstvo domovine v času vojne. Stale so na stališču, da je vojna v prvi fazi izgubljena, da mi sami ne moremo ničesar proti 80 milijonov Nemcev in 45 milijonov Italijanov, saj je bilo razmerje skorajda 1:100. Zato je iz te skupnosti izšlo navodilo prebivalstvu: ostanite mirni, počakajmo, da se bo vojna tako razvila, da bo tudi naša pomoč koristna: najprej za naš narod, potem za zaveznike. V tej zavesti še nikdar slovenski narod ni bil tako složen kakor tedaj.

To slogo so razbijali edinole ko-

munisti. Pri svobodnih volitvah v miru niso nikdar dobili toliko glasov, da bi mogli imeti svoje poslance. Imeli pa so izurjeno skupino revolucionarjev in dobro razpredeno obveščevalno mrežo, imeli pa tudi samo en načrt: izvesti revolucijo in pri tem nič pomisliti, koliko življenj Slovencev bo ta revolucija veljala. Ker so pa bili zvesti podaniki komunistične centrale v Moskvi so šele tedaj spoznali, da so njihovi sovražniki nacisti in fašisti, ko je Hitler napadel Sovjetsko Rusijo 22. junija, 1941, se pravi dva meseca po tistem, ko smo Slovenci že bili okupirani. Vse dotlej so komunisti bili na strani fašistov in nacistov, ker so v njih gledali tisto silo, ki bo zrušila kapitalistični svet.

Tako se je življenje treh Slovenij pod nemško-italijansko-madžarsko okupacijo, ki je dotlej potekalo v groznem preganjanju pod Nemci in Madžari in spretnem šikaniranju pod Italijani, ves čas pa v najbolj častni dostojnosti vsega slovenskega naroda, na lepem znašlo pred novim sovražnikom. Ta je izšel iz lastnih narodnih vrst. Prvi zločin komunistov je torej, da so slovensko slovo proti okupatorju razbili: s svojim nastopom so priklicali na dan žrtve, ki jih nikakor ni bilo treba. Vojne s svojimi akcijami niso niti za dan skrajšali, saj je bila Ljubljana zadnja prestolnica v Evropi, ki je mogla na glas reči, da je vojna končana.

Skica tedanjega življenja treh Slovenij bi bila takale:

1) *madžarska okupacija*: složen narod prenaša vse zločine nad življenji, imetjem, šolo, vero, prostvo, zavedajoč se, da bo sovražnik poražen.

2) *nemška okupacija*: divjanje Nemcev z izgonom družin, duhovnikov, preselitvami in aretacijami posameznih skupin javnih delavcev, profesorjev, učiteljev, kmetov in delavcev je bilo tako grozno, da si je narod želel kar koli, samo, da bi bilo trpljenja čim prej konec. Samo v tem je razlog, da so na Gorenjskem in Štajerskem komunisti mogli tako dolgo rogovčiliti s svojimi partizanskimi četami, ker se je slehernemu Slovincu zdelo dobro, da je „vsaj eden“, ki nekaj „naredi“ proti Nemcem, čeprav je smrt enega Nemca zahtevala tudi do 50 slovenskih življenj kot talci.

3) *italijanska okupacija*: v nasprotju z Madžari in Nemci so Lahji prišli v rokavicah in se lepo obnašali. Pustili so celo nekaj samostojnosti v takoimenovani Ljubljanski provinci sprejeli begunce iz madžarske in nemške okupacijske cone in tako vzbudili vtis, kakor da hočejo res dobro upravljati deželo. S tem pa so tudi priklicali na svoje področje vse, ki so računali z revolucijo. In slovenski komunisti so kmalu v laških komunistih našli odlične zaveznike.

Tem trem življenjem je treba dodati še življenje Slovencev na

Goriškem, Primorskem in Vipavskem, ki so že dvajset let živeli pod fašizmom. Ti so željno čakali, da bi se združili v eni državi z vsemi Slovenci in so za to idejo bili pripravljeni žrtvovati se.

Z dnem pojava komunističnih revolucionarjev v slovenskem političnem življenju se je zgradnja slovenskega življenja preteklih 50 let podrla, kajti formirala sta se dva tabora:

Narodni tabor

- 1) Večina pristašev krščanske-liberalne-socialistične skupnosti in strankarsko neopredeljeni: Slovenska legija — Sokolska legija — Narodna legija.
- 2) Oficirji in podoficirji jugoslovanske vojske.
- 3) Katoliške organizacije.

Komunistični tabor

- 1) Udarni odredi komunistične-partije in nje mladinski odseki.
- 2) Disidentji in nergači, prej pripadniki 3 glavnih strank.
- 3) Krščanski socialisti — delavci in akademiki.
- 4) Konjukuristi.

S to razdelitvijo so se formiral tudi vojaške edinice:

1) Vaške straže

2) Legija — četniki

1) Partizanski odredi

2) Udarne brigade partizanov

Po septembru 1943:

3) Slovensko domobranstvo

4) Jugoslovanska vojska v domovini (JVvD)

3) Narodna Osvobodilna Vojska in Partizanski Odredi Jugoslavije (NOV in POJ)

Pavle Rant

DANIJELOVE ZGODBE

3. JUNIJA. Po šoli smo fantje tekali po mestu. Z Bernardom in Petrom smo si domislili in tekali na vso moč v zig-zag črti in se kot vkovani ustavljali pred deklicami. Jaz sem napejal vse sile, da bi tekel kakor ona dva, a ko sem se ustavil, sem bil popolnoma upehan. Potem je prišlo do pretepa z nekimi fanti.

Junjski popoldnevi so lepi, pišem pri odprtem oknu, uživam to toploto in ta vonj.

5. JUNIJA. Pri večerji je mama zopet začela: „Danijel, zelo tih si nocoj.“

„Kaj pa naj rečem?“

„Povej, kaj si danes storil.“

„Nič posebnega.“

Mama je skomizgnila z rameni: „Nič, zmeraj nič, kako prijetno je živeti s teboj.“

„Res, Danijel,“ je pritegnil še oče. „Doma si kakor nem. S tovariši preklepetaš ure in ure, tukaj pa cele dneve ne spregovoriš besede.“

Jaz se sprašujem: kaj naj jim povem?

8. JUNIJA. Že nekaj časa sem preveč tvegala. Tako tudi danes. Z Lucijo sva stala na stopnicah, z rokami okoli vratu, ko je prišel mimo ata. Vračal se je iz službe. V trenutku ni rekel ničesar, le čudno je pogledal in odšel naprej. Takoj sem pustil Lucijo in se šel potepat po cesti, medtem ko sem iskal kak pameten izgovor. Našel nisem nobenega.

Doma se je začelo po večerji. Znova je bila mama tista, ki je napravila tragedijo: „Ali smo te tako vzgajali? Kaj vse počenjaš po ce-

stah. Pa še s tako, hčerko ločencev. In to danes ni prvič. Že vse so-
sede so te pohvalile: 'Vaš Danijelček pa ima že poznanstvo.' Pa vse
te stvari. Lep vzor za sestro in brata. Moj Bog, kaj sem dočakala.
Prezgodaj me boš spravil v grob.' — Več ni mogla. Sedla je in priče-
la jokati.

Tu je dodal še oče: „Alj se ti ne smili mama? Ti nimaš srca!“

Jaz nimam srca... Jaz da nimam srca...

*Tu so listi dnevnika pomečkani. Kot da bi nanje padale kaplje de-
žja. Danijel je nad njimi jokal. Toliko ljubezni je bilo nakopičene v
njegovem srcu in bi jo rad podelil, a je čutil vso odtujenost ljudi, ki so
ga obdajali. Niso ga mogli razumeti, kakor tudi on ni mogel izra-
ziti svojih čustev.*

9. JUNIJA. Govoril sem z Lucijo. Vse je razumela. Odslej bova
bolj pazila in se sestajala le za malo časa in še to daleč od doma.

Mama je prišla v sobo. Narahlo se mi je približala in prav tiho
spregovorila: „Danijel, sinko moj, obljubi mi, da je tega konec, da boš
pustil tisto dekle. Smiliš se mi, sinko.“

Znova so jo premagale solze. Brez glasu je stala za mano. Rad
bi jo pobožal, poljubil na lice, jo potolažil, razložil moja čustva. A be-
seda ni mogla z jezika.

Odšla je počasi, potrta ker ni dosegla ničesar.

Kaj naj storim? Kaj naj ukrenem v tem bedastem položaju? Če
bi jim mogel vse razložiti... Nesmisel! Ničesar ne bi razumeli. Naj-
bolje je molčati. Torej: molčal bom!

14. JUNIJA. Vse je narobe. V šoli sem popolnoma propadel v fi-
ziki. Peter mi je rekel: „Ti še vedno stojiš na glavi.“ Kadar sem do-
ma, presedim ves čas v svoji sobi. V teh trenutkih so skušnjave še
hujše in ne vem kaj storiti.

(Priredil A. M.)

(Bo še)

MLADINSKA POŠTA

S. O. S.

Nekaj vrstic v zvezi z današnjim mladinskim problemom.

Veliko se govori, razpravlja, debatira in piše o tej zadevi, nikjer se pa ne vidi nobene rešitve. Nekateri se izgublajo v brezplodnem govorjenju, drugi se zgražajo nad mladino, na kar seveda mladina enakovredno odgovarja, tretji zopet pravijo, da je že vse izgubljeno.

Jaz pa mislim, da najmanj, kar smemo v teh trenutkih, je obupati. Res je položaj v marsičem „kritičen“, vendar ni to razlog, da 'vržemo puške v koruzo'. Po mojem mnenju ne smemo izgubiti optimizma. Seveda mora ta optimizem izhajati iz resne in požrtvovalne pripravljenosti za delo, brez katere se gotovo ne da nič pričakovati. Dobiti bi bilo treba samo nekaj oseb, ki bi se posvetile problemu in delale konkretno na terenu. Izkušnje kažejo, kako včasih en sam človek na pravem mestu lahko naredi ogromno. To pa je zadeva starejših, mi mlajši lahko samo pomagamo.

Predvsem pa, kot rečeno, ne smemo obupati. Zadnji mladinski dan

nam je pokazal, da se mladina še odzove slovenskemu okolju. Mislim, da moramo biti ob takih dogodkih optimisti in z vztrajnim delom upati na uspeh.

A - J

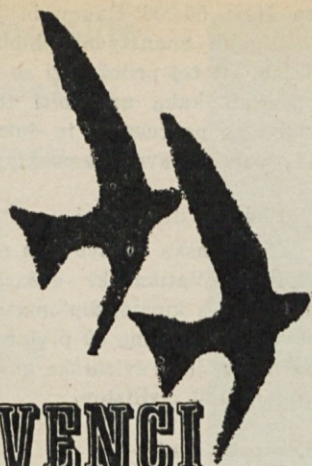
* Kakšne konkretne predloge imaš? Delo med mladino je le skupno ime za celo vrsto določenih nalog. Katere so najvažnejše? Kje bi po Tvojem mnenju morali pričeti? Vprašanje odpiramo vsej skupnosti.

Kot smo brali v že do sedaj objavljeni anketi, ima mladina svoje lastne poglede na različna vprašanja. Želeli bi, da bi rešitev nanja našle potreben odmev.

Zato 'Mladinska Pošta'. Naj se je posluži vsak, ki si ne more odgovoriti sam na kakršno koli vprašanje, ki želi dostojno izraziti svojo kritiko, ali kdorkoli, ki bi rad povedal to ali ono misel, pa ne najde za to primernega mesta.

Želeli bi, da bi na zastavljene probleme odgovarjali bravci sami. Le, če res ne bo drugače, bo urednik kotička spregovoril kako besedo.

Uredništvo

SLOVENCİ V SVETU

Anglija

Slovenska skupina iz Bedforda se je z nekaterimi gosti iz Londona udeležila narodnega romanja v Walsingham. V župni cerkvi je za Slovence maševal g. J. Markuža, ki je po tem romanju odšel v Trst.

Kanada

Slovinci v Montrealu so si uredili svojo cerkev sv. Vladimirja. Ureditev notranjosti je zahtevala skoraj tri leta. Obnovitvena dela so stala okoli 12.000 dolarjev. Cerkev je sedaj dobila tudi nove orgle, krstilnik in kapelico Brezjanske Marije.

Slovenska mladina v župniji Marije Pomagaj v Torontu se je z lanskim jesenskim koncertom dne 11. in

12. novembra poklonila kanadskemu in slovenskemu jubileju. Prvi del je bil posvečen 100-letnici Kanade, drugi del pa 1200-letnici pokristjanjenja Slovencev. Spored je obsegal 22 slovenskih in kanadskih pesmi. Nastopili so otroški, mladinski in dekleški zbor Slovenske šole pri Mariji Pomagaj ter oktet slovenskih fantov. Vse zборе je vodil g. Tone Zrnc CM, na klavirju jih je spremljala ga. Božena Naghton, napovedovalca in razlagalca posameznih pesmi sta bila Vilko Čekuta in gđ. Marjetka Šuligoj.

Slovinci v Windsorju so v počastitev spomina škofa Friderika Barage dali svojemu slovenskemu šolskemu tečaju ime „Slovenski tečaj škofa Friderika Barage“. Pouk v tečaju se je začel 11. novembra lanskega leta in ga obiskuje 31 slovenskih otrok, ki so razdeljeni v dva razreda.

Slovenska mladina iz Toronta je z zgoraj omenjenim koncertom gostovala v fari g. župnika Lojzeta Tomca v Hamiltonu. Glasbena prireditev v farni dvorani sv. Gregorija Velikega je bila prav tako v proslavitev 100-letnice Kanade in 1200-letnice pokristjanjenja Slovencev.

V župnijo Bremadežne v New Toronto je prišla s. Antida Tavčar iz družbe Marijinih sester čudodelne svetinje, ki ima svoje središče na Dobrovi pri Ljubljani. Lani se je njihovo delovno področje razširilo

tudi čez meje Slovenije in Jugoslavije. Štiri sestre te družbe so odšle na povabilo nemške dobrodelne Karitas v Stuttgart. Nemška Karitas jih tudi vzdržuje. Te sestre se predvsem posvečajo skrbi za bolnike. Dve sestri tega reda sta določeni tudi za župnijo Brezmadežne s čudodelno svetinjo v New Torontu. S. Antida Tavčar je že na mestu, njej je pa decembra sledila njena predstojnica s. Teodozija Judnič iz Bele Krajine. Obe sestri bosta delovali predvsem vzgojno pri slovenski mladini in bosta oskrbovali tudi cerkev Brezmadežne, preostali čas bosta posvetili skrbi za bolnike.

Svetovne novice

Italijanski izseljenci po svetu

Zunaj Italije živi po Evropi dva milijona 200.000 italijanskih izseljencev. Zanje skrbi 362 dušnih pastirjev ali misijonarjev, ki imajo na razpolago 254 misijonskih središč. To pa je še vse premalo in zato prosijo vedno novih pomožnih sil. Dušnemu pastirstvu med italijanskimi izseljenci se posebej posveča družba skalabrinijancev (ustanovitelj Scalabrini), ki delujejo tudi v Argentini in vodijo novo emigrantsko cerkev v Catalinas Sur, Boca (Bs. Aires).

Hiša sv. pisma

V Stuttgartu v Nemčiji so blagoslovili novo stavbo, imenovano Bibelhaus, v kateri ima središče nemška ustanova za sv. pismo. Ustano-

va šteje 50.000 članov in je znana po svojih znanstvenih bibličnih izdajah. Ob tej priložnosti so tudi razpravljali kako uporabiti tudi televizijo za poučevanje in dušnopastirsko delo na svetopisemski podlagi.

Vatikanski državljani

Vatikanska država ima 520 državljanov. Vatikanski državljani so kardinali s kurije, diplomatski predstavniki, približno 30 prelatov in duhovnikov, člani švicarske garde, orožniki in 130 civilistov.

Evropski škofje

Letošnje zborovaje vseh evropskih škofov bo julija v Noord-wijkkerhout, leta 1969 pa v švici.

Razgovor namesto pridige

Duhovniški svet nadškofije Hobart (Avstralija) je sklenil, da bodo pri nedeljskih mašah vpeljali razgovor z verniki namesto pridige. En teden prej bodo pri mašah razdelili kratke osnutke koncilskih dokumentov, o katerih bo naslednjo nedeljo skupni razgovor duhovnikov z verniki.

Verska svoboda v Španiji

Od 15. novembra lanskega leta verouk ni več obvezen predmet za učence državnih šol. To, pravijo, je posledica zakona o verski svobodi.

Vzhodna Afrika

Škofje vzhodne Afrike so ustanovili odbor „Pravičnost in razvoj“, ki bo sodeloval s papeškim odborom „Pravičnost in mir.“

12. Poglavje:
Dodatek k
„Povesti
duše“
Male
Cvetke

(Po spominih napisale redovne sestre po smrti svetnice)

Ko je videl njeno skrajno oslabelost, ji je predpisal krepčilnih pijač. Terezija je postala v začetku nekam žalostna, ker so bile precej drage, kmalu nato pa nam je rekla: „Že nisem več žalostna, če se mi dajejo tako draga zdravila. Brala sem namreč, da je bila sveta Jedert tega vesela, češ da imajo dobrotniki ob tem več zasluženja. Sklicevala se je na Jezusove besede: ‘Kar ste sto-

rili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili’“.
(18)

In dostavila je: „Dobro vem, da so odveč vsa zdravila, ki jih jemljem. A pogodila sem se z Bogom, da naj ta draga zdravila koristijo misijonarjem, ki nimajo ne časa ne sredstev, da bi se zdravili.“

Ganjen nad tolikšno pozornostjo svoje male neveste, jo je tudi Go-

spod, ki se ne da premagati v velikodušnosti, obsipal z dokazi svoje nežnosti in božje pozornosti. Tako je dobila za obletnico svojih redovniških zaobljub lep šopek poljskih cvetlic. Istega dne je priletela v bolniško sobo tudi majhna taščica in nekaj časa skakljala po njeni postelji.

Te majhne pozornosti so jo nežno ganile. Svojo ginjenost je samo takole razložila: „Mati, te božje pozornosti so me globoko ganile. Na zunan je mera ljubeznivosti zvrhana in vendar se moje notranje mučeništvo nadaljuje. Veliko trpim..., dá, veliko. In vendar čutim v sebi čudovit mir. Izpolnile so se mi vse želje... Čutim, kako mi je srce polno zaupanja.“

Nekoliko pozneje je sama pripovedovala tale ganljivi dogodek:

„Nekega večera, v času strogega molka, mi je sestra bolničarka prinesla steklenico z vročo vodo, ki naj bi mi grela noge, prsi mi je pa namazala z jodom. Zdelavala me je strašna vročina in žgala silna žeja. Povrhu pa še takšna zdravila! Nisem mogla drugače, kot da sem potožila Gospodu: Moj Jezus, ti vidiš, kako vsa gorim, pa mi prinesejo še vročine in ognja. Oh, če bi mi namesto vsega tega prinesla le pol kozarčka hladne vode, kako bi mi odleglo! Moj Jezus, tvoj otrok je žejen! Vendar sem srečna, da nimam niti najpotrebnejšega, ker sem tako Tebi bolj podobna in morem pomagati pri reševanju duš.“

Sestra bolničarka je takoj odšla

in že sem se vdala v to, da je do naslednega jutra ne bom več videla. Kako sem bila zato presenečena, ko se je čez nekaj minut vrnila s hladilno pijačo v roki. Dejala je: Spomnila sem se, da ste morda žejni. Od sedaj naprej boste vsak večer dobili to olajšavo. Odgovoriti ji nisem mogla, le gledala sem jo. Ko pa sem bila spet sama, sem se razjokala. O, kako dober je naš Jezus! Kako lahko je ganiti njegovo srce!“

Eno najbolj radostnih presenečenj, ki ji ga je pripravilo Jezusovo srce, je doživela 6. septembra. Ta dan ji je po posebni božji previdnosti prišla v roke relikvija blaženega Téofana Vénarda. Že prej je večkrat izrazila željo, da bi rada imela kaj od svojega svetega prijatelja. Ko pa je videla, da se ni nič storilo, da bi bilo tej njeni želji ustreženo, ni o zadevi več govorila. Veliko je bilo zato njeno presenečenje, ko ji je predstojnica izročila dragoceni spominek. Ganjena je poljubila svetinjo in se ni hotela več ločiti od nje.

Zakaj je tako ljubila angelskega misijonarja? Zaupala je to skrivnost svojim ljubljenim sestram s temile besedami: „Téofan Vénard je majhen svetnik, vse v njegovem življenju je tako navadno. Silno je ljubil Brezmadežno in imel je zelo rad svoje domače.“

K tem zadnjim besedam je še dostavila: „Tudi jaz imam zelo rada svoje domače. Ne morem razumeti svetnikov, ki niso imeli radi svoje družine. V spomin na svoje slovo sem

vam prepisala nekaj odstavkov iz njegovih zadnjih pisem. Njegove misli so, kot bi bile moje lastne, moja duša je podobna njegovi.“

Na tem mestu prepíšemo te odstavke, ki bi jih lahko imeli za misli izpod njenega peresa, iz njenega srca porojene:

„Na zemlji ne najdem ničesar, kar bi bi me moglo osrečiti. Moje srce je preveliko. Nič, kar se na tem svetu imenuje sreča, ga ne more zadovoljiti. Moje misli poletavajo proti večnosti. Čas bo minil. Srce mi je mirno kot spokojno jezero ali sinje nebo. Ne toži se mi po zemeljskem življenju, žeja me po vodah večnega življenja...“

Še malo in moja duša bo zapustila zemljo, končano bo njeno izganstvo. Odšla bom domov, k svojemu Očetu v nebesa! Vstopila bom v blaženi dom izvoljenih, gledala bom lepoto, ki je človeško oko še ni videlo. Poslušala bom speve, ki jih pojo samo blaženi in ki jih človeško uho še ni slišalo. Uživala bom blaženost, ki je človeško srce še ni okusilo... Glejte prihaja ura, ki si je vsaka od nas tako zelo želi. Kako res je, da Gospod izvoli majhne, da z njimi osramoti velike tega sveta. Ne zanašam se na svoje lastne moči, temveč na moč Tistega, ki je na križu strl sile pekla.

Sem pomladna Cvetka, ki jo Vrtnar utrga sebi v veselje. Vse smo kakor cvetlice, vsajene na zemljo — evetlice, ki jih Bog utrga ob svojem

času, eno nekoliko prej, drugo nekoliko pozneje... Jaz, neblogljena cvetlica enodnevnica odhajam prva. Nekoč se bomo sešle v nebesih in se veselile resnične sreče.

Sestra Terezija Deteta Jezusa, ki sem si prilastila besede angelskega mučenca Téofana Vénarda.“

Konec septembra smo nekoč pripovedovale bolnici, kaj vse smo med razvedrilom govorile o odgovornosti njih, ki vodijo duše. Tedaj je za trenutek vsa oživila in spregovorila te lepe besede: „Male duše bodo sojene zelo milo (19). In majhen ostane človek lahko tudi na najbolj odgovornih mestih. Pisano je, kako se bo Gospod dvignil, da reši krotke in ponižne na zemlji (20). Ni rečeno, da jih bo sodil, temveč rešil.“

Medtem so Terezijine bolečine vedno bolj naraščale. Tako zelo je oslabela, da brez tuje pomoči ni mogla storiti niti najmanjšega giba. Trpljenje ji je povzročalo že to, če smo vpričo nje govorile, četudi čisto potihem. Vročica in izredno težavno dihanje sta jo tako izčrpala, da ji je bila vsaka beseda velika muka. A kljub temu z njenih ustnic ni izginil lahen smehlaj. Samo eno ji je zasenčilo vedno obraz — strah, da daje sosestram preveč dela. Prav do predzadnjega večera pred smrtjo je hotela ostajati ponoči sama. Vendar jo je sestra strežnica hodila večkrat obiskovat, čeprav jo je Terezija ponovno prosila, naj tega ne dela. Pri enem teh obiskov jo je našla, kako je sklenjenih rok strmela v nebo.

Tedaj je dala o sebi tole lepo pričevanje: „Mislim, da sem iskala vedno le resnico... Da, razumela sem ponižnost srca.“

Dne 30. septembra ob pol petih popoldne se je začel smrtni boj. Ko je umirajoča svetnica videla prihajati v bolniško sobo samostansko družino se ji je zahvalila z nad vse ljubeznivim smehljajem. Nato je z utrujenimi rokami stisnila sveto razpelo in se zbrala, da se tako pripravi za poslednji boj. Obilen pot ji je oblit obraz; tresla se je... Toda mornar tudi v najhujšem viharju ne zgubi poguma, če že gleda varno pristanišče pred seboj. Tako je tudi ta duša, polna žive vere, pogumno zaveslala proti pristanu, ko je gledala že prav od blizu svetilnik na bregu večnosti.

Ko je samostanski zvonček dal znamenje za večerno molitev, se je z neizrekljivo lepim pogledom ozrla na Morsko zvezdo, Brezmadežno Devico Marijo. Bil je to trenutek, da bi z njo zapeli:

„Ti, o Mati, ki si se mi nasmehnila
v jutru življenja,
pridi, nasmehni se mi zdaj,
na njegov predvečer!“

Nekaj minut po sedmi se je obrnila k materi prednici: „Mati, ali ni to že smrtni boj? Ne bom umrla?“

„Da, moja hčerka, to je smrtni boj; a morda ga hoče Jezus za nekaj ur podaljšati.“

Tedaj je vdano pristavila: „O,

prav, že prav... Ne bi želela trpeti manj časa!“

Potem pa je uprla oči v Križanega in vzkliknila:

„O! ... LJUBIM GA! ... MOJ BOG ... LJUBIM... TE!“

To so bile njene zadnje besede. Komaj jih je spregovorila, že se je v naše veliko začudenje sesedla. Pri tem je glavo nagnila na desno prav kakor device mučenice, ki so same nastavile vrat pod ostrino meča; boljše kot žrtev ljubezni, ki pričakuje od božjega Strelca ognjene puščice, da po njih ranjena umre...

Nenadoma se je ponovno dvignila, kot da jo je poklical nek skrivnosten glas. Odprla je oči, ki so ji blestele v nebeškem miru in nedopovedljivi sreči; pogled ji je obvisel nekoliko nad Marijino podobo.

To je trajalo za čas apostolske vere. Nato pa je njena serafska duša, plen božjega Orla, odhitela v nebo...

Služabnica božja je nekaj dni pred svojim odhodom s sveta dejala: „Smrt ljubezni, po kateri hrepenim, je Jezusova smrt na križu.“ To nje no hrepenenje se ji je v celoti izpolnilo: tema in tesnoba sta jo spremljali v smrtnem boju. Vendar smemo nanjo naobrtniti tudi preroške besede svetega Janeza od Križa o dušah, ki jih je použila božja Ljubez: „Umirajo v čudovitem zamaknjenju, v sladkem ljubezenskem srečanju. Podobne so labodu, ki ob

smrti še lepše zapoje. Zato je tudi David rekel, da je v Gospodovih očeh smrt njegovih svetih dragocena, zakaj takrat se združi v eno vse bogastvo duše, da se požene v neskončni ocean božje ljubezni...“ (21)

V trenutku smrti se ji je vtisnila na čelu radost njenega zadnjega življenjskega trenutka; nek neizrek-ljiv smehlaj ji je igral na obrazu. Dale smo ji v roko palmovo vejico, ki so jo nato pri prvem izkopu naši nedotaknjeno v krsti.

Istočasno so se v našem samostanu začele dogajati nekatere izredne reči. Samo nekaj naj jih navedem! O prvem je bilo že poročano. Gre za hipno ozdravljenje neke laiške sestre. Z velikim zaupanjem je poljubila noge angelske device in pritisnila nanje svoje čelo in pri tem je na mah ozdravela od možganske malokrvnosti.

Neka druga sestra je začutila v svoji celici močan vonj po vijolicah, čeprav tam ni bilo nobenega cvetja. Spet druga je začutila, kako jo je neko nevidno bitje s svežimi ustnicami nežno poljubilo. Drugi dve sestri sta opazili na nebu svetlobni žarek, spet druga pa svetlo krono, ki se je dvigala z zemlje proti nebu in se počasi izgubila v višavah.

Vso soboto in nedeljo so se zgri-njale pred omrežjem v kor trume pobožnega ljudstva in občudovale „kraljično“ v veličastju smrti. Na stotine rožnih vencev, svetinjic in celo dragocenega nakitja je na željo teh ljudi prišlo v dotik s svetim truplom.

V tej gneči je nek desetleten otrok zaduhal zelo močan vonj po Ilijah; nekaj nerazumljivega, ker so krsto obdajale samo umetne cvetlice.

Na dan pogreba, 4. oktobra, je precej duhovnikov spremljalo telesne ostanke svete Terezije Deteta Jezusa. To čast si je brez dvoma zaslužila, saj je toliko molila za duhovniške duše!

Po slovesnem blagoslovu so materinske roke svete Cerkve vsejale dragoceno pšenično zrno v brazdo...

Od tedaj so se na veličasten način uresničile besede božjega Sejavca: „Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo; če pa umrje, obrodi obilo sadu.“

Največkrat teh sadov tu na zemlji ne vidimo. Pri naši izvoljenki pa je Gospod pohitel s to uro večnega razglašenja, ker hoče, da občudujemo veličastno žetev, ki se že kaže po vseh krajih sveta...

Bodi zato večna hvala božjemu usmiljenju! Njegova so vsa ta čudovita dela!

18) Mt 25, 40.

19) Modr 6, 6.

20) Ps 75, 10.

21) Sv. Janez od Križa, Živi plamen ljubezni, 1. kitica, st. 30.

KOMUNIZEM,

VERA IN

ZIVLJENJE

V SLOVENIJI

2. PO PROTOKOLU

Dne 25. junija 1966 je bil v Beogradu podpisan protokol, ki delno urejuje odnose med Svetim sedežem in jugoslovansko vlado.

Za poznavalce razmer v Jugoslaviji in iskanje neuradnih stikov vladajočega režima s predstavniki vatikanske diplomacije je dalo na to misliti. K temu so režim prisilile notranje socialne in gospodarske razmere. Pripravljala se je gospodarska reforma, in če bi naj bila uspešna, je potrebna podpora in sodelovanje vsega prebivalstva, tudi tistih, ki so kljub preganjanju n zapostavljanju ostali zvesti katoliški Cerkvi. Radi tega je režim čutil potrebo po ureditvi odnosov s Cerkvijo, da bi tako lahko k delu za reformo pritegnili tudi verne ljudi, ali da je vsaj ne bi ovirali.

Ker je že pred leti Sveti sedež

izjavil v podobnih primerih, da je samo on pristojen urejati tozadevne odnose, je bila jugoslovanska vlada prisiljena obrniti se direktno na Vatikan.

Še za časa papeževanja Janeza XXIII. je jugoslovanska vlada dne 26. junija 1964 poslala tajne emisarje k Svetemu sedežu. Razgovori so se vršili v Rimu do 7. julija istega leta. To je bil začetek uradnih stikov po prekinitvi diplomatskih odnosov leta 1952 ob imenovanju zagrebškega nadškofa Stepinca za kardinala. V letu 1965 so se vršili razgovori dvakrat in sicer v Beogradu od 15. do 23. januarja in od 28. maja do 8. junija. V letu 1966 so se predstavništva obeh podpisnikov protokola sestala v Rimu od 18. do 25. aprila, kjer je bilo tudi določeno, da se bo protokol podpisal 25. junija v Beogradu.

Že za časa pogajanj je vladajoči režim v marsičem spremenil svoje zadržanje in odnose do katoliške Cerkve in Svetega sedeža. Ta je lahko imenoval škofe brez vmešavanja vlade in škofje so lahko nastavljali duhovnike brez režimskega vmešavanja. Vlada se tudi ni vmešavala, razen redkih izjem, v odnose škofov s Svetim sedežem. Škofje so se lahko brez ovir udeležili prvih zasedanj vesoljnega cerkvenega zbora. To se je s strani Cerkve smatralo kot znamenje za izboljšanje odnosov. V tisku so prenehali s strupenimi napadi na papeža in domačo duhovščino. Ob smrti papeža Janeza XXIII. se je

tudi jugoslovansko odposlanstvo udeležilo pogreba.

Ob kronanju sedanjega sv. očeta papeža Pavla VI. je bila navzoča tudi jugoslovanska misija ali odposlanstvo. Na to vljudnost je novi papež odgovoril tako, da je odlikoval šefa odposlanstva, predsedniku republike pa poslal posebno medaljo, enako kot vsem državnim poglavarjem, katerih odposlanstva so se udeležila kronanja.

Ob imenovanju zagrebškega nadškofa dr. Šeperja za kardinala je jugoslovanski državni predsednik poslal sv. očetu posebno zahvalo.

Znake dobre volje je pokazal tudi Sveti sedež. Ob nesrečah leta 1964 je poslal sveti oče pomoč ponesrečencem, za kar se mu je osebno zahvalil jugoslovanski veleposlanik pri italijanski vladi.

V glavnem so se vse priprave za podpis protokola izvršile za časa vladanja Janeza XXIII. Sedanji papež Pavel VI. jih je samo zaključil.

VSEBINA PROTOKOLA

Kot rečeno, je do podpisa protokola prišlo po dvoletnih pogajanjih dne 25. junija 1966 v Beogradu, a je bil istočasno objavljen tudi v Rimu.

Glavne točke tega sporazuma so sledeče:

1. Izmenjava uradnih predstavnikov, ki pa ne bodo imeli diplomatske imunitete in privilegijev.

2. Določila so se nekatera načela in kriteriji glede medsebojnih odnosov. Jugoslovanska vlada prizna jurisdikcijo Svetega sedeža nad Cerkvijo v Jugoslaviji in se obveže, da bodo zakoni in oblasti spoštovale pravice vernikov in Cerkve. Sveti sedež potrdi načelo, da duhovniki in cerkveni predstojniki ne bodo izrabljali svojih funkcij in položajev v politične namene. V primeru prekrškov se bodo aplikirala določila cerkvenega prava.

Sporazum ni nekaj idealnega, ampak se lahko reče, da je izhod v sili. Odprl je pa možnosti za nadaljne stike in izboljšanje tega, kar se je doseglo in uredilo. Predvsem pa je treba upoštevati, da se ni dosegel na doktrinarni ravni ali področju, na kar ni mogoče misliti, možen pa je postal po sili razmer, ki so prisilile tudi komunistični režim, da je začel bolj realno misliti.

Praktično je samo „modus vivendi“ z ozirom na pravne odnose med Cerkvijo in državo. Ne urejuje vseh odnosov in vprašanj, kakor bi bilo želeti in obojestransko koristno. Tudi katoliški Cerkvi ne daje nobenih privilegijev pred drugimi veroizpovedmi.

Pri tovrstnih sporazumih se mora tudi upoštevati, da je ureditev odnosov med Svetim sedežem in ateističnim režimi vedno težavna. Cerkev je obsodila komunizem od vsega začetka njegovega delovanja. To sta storila tudi papeža Janez XXIII. in Pavel VI. Pri tem se pa tudi Cerkev zaveda, da nobena člo-

veška doktrina ni trajna in večna, jn ko enkrat doseže svoj vrhunec ali neko končno obliko, se ne more izogniti spremembam ali jih preprečiti za daljšo dobo. Vsaka revolucija ali sprememba že nosi v sebi klice novih sprememb. Temu se ne more upirati. Družbeni sistemi in kultura se ne utrudijo, ampak pajno spreminjajo. Ko revolucionarji zmagajo in dosežejo vrhunec svoje moči, postanejo konservativci in reakcionarji. Začnejo se jim upirati njihovi sinovi in vnuki.

V jugoslovanskem primeru so te naravne razvojne težnje k spremembi še posebej izrazite zaradi velikih narodnostnih, jezikovnih, kulturnih in verskih razlik prebivalstva. Ukazi vlade ali bolje režima niso več sprejeti s slepo pokorščino in brez odpora. Zato mora režim popustiti, in to se pozna tudi na verskem področju.

Pri tem notranjem dogajanju in spremembah Cerkev ne sme biti odsotna, ampak prisotna in pomagati, kjer, kadar in kolikor more. V takih primerih ne ščiti in brani izključno lastnih interesov oziroma svojih vernikov, ampak in to predvsem naravne pravice, resnico in svobodo vsega prebivalstva.

Zgodovina nam dokazuje, da Cerkev brani svobodo in človekovo dostojanstvo povsod in v vseh okoliščinah. Če se ji nudi možnost, da lahko olajša trpljenje preganjanim ali jim zajamči vsaj osnovne pravice človeškega dostojanstva, se ne obotavlja sprejeti ponižanja. Vedno je tudi pripravljena odpustiti vse žalitve, ker ne gleda toliko na prestando preteklost kot v prihodnost. Tudi v najhujših trenutkih z vedrim optimizmom pripravlja boljše čase.

PO PROTOKOLU

Novica o podpisu protokola ni presenetila svetovne javnosti. presenetila pa je njegova vsebina. Pričakovalo se je nekaj več in bolj konkretnega. Večina je bila tudi soglasna v tem, da je vatikanska diplomacija zelo potrpežljiva in ima obrnjen pogled v prihodnost. Zato je podpis protokola samo začetek nove dobe in odnosov, povod za nadaljna pogajanja in razgovore.

Tudi katoličani v Jugoslaviji so se ga razveselili. Največje zadovoljstvo je bilo v Sloveniji. To je razumljivo, ker so bile razmere v Sloveniji najtežje, in v takih

- Kaj je protokol?
- Kakšen namen je s tem imel sv. oče?
- Kdaj je bil protokol dokončno podpisan?

primerih je vsaka olajšava vedno dobro sprejeta. To so potrdili tudi slovenski škofje s svojo izjavo v listu „Družina“.

Dejansko se je za katoličane in vero v Sloveniji začelo novo obdobje. Obiskal jih je po dolgi odsotnosti zastopnik sv. očeta in jim govoril v slovenskem jeziku. Zima je postala manj ostra in se je versko življenje začelo gibati in kazati tudi zunaj Cerkve. Do pomladi je še daleč, vendar versko življenje raste z novim zagonom, upanje v boljše čase je postalo močnejše. Dnevnik pričevalcev in pričevanj vere je vedno več. To dokazujejo tudi številna romanja, proslave in misijoni, predvsem pa mladina.

Če so katoličani v Sloveniji zadovoljni in imajo več upanja na boljše čase, je nastal preplah med komunisti. Vsaj v začetku mnogi niso mogli razumeti, kako je mogoče, da se je režim sporazumel vsaj v neki meri s svojim največjim nasprotnikom. Predstavniki režima so se dolgo časa trudili, da so dopovedali svojim pripadnikom, zakaj so storili ta korak. Seveda resnice niso povedali in jo prikrojili po svoje. Vendar je realnost močnejša od potvarjanja in tako vsakdanje življenje dokazuje tudi komunistom, da so revni zemljani, da so se zmotili, da je vse, kar je človeško tudi minljivo, da je tudi njihovo vladanje in režim na poti k svojemu koncu.

Avgust Horvat

Smisel v življenja - pri marksistih

Za marksistične oz. komunistične filozofe in izobražence sploh je eno izmed najtežjih vprašanj — vprašanje o smislu življenja. Dolgo časa so se odgovoru na to vprašanje izogibali in ga odlagali: nekateri pa so ga skušali celo podcenjevati, češ, da je to predmet meščanske filozofije oz. teologije in da je v resnici važno samo to, kako živim, ne pa tudi — čemu sem in čemu živim.

Toda, kakor se doslej v zgodovini nobeno gibanje, ki je hotelo zajeti celotnega človeka in vso družbo, ni moglo izogniti vprašanju in odgovoru o smislu življenja, tako se sedaj dogaja tudi ateističnemu marksizmu in njegovim filozofom, izobražencem, dijakom in sploh vsej mlajši marksistični oz. komunistični generaciji. Ne zadovoljuje jih samo socialna in ekonomska plat življenja, terjajo

jasen in točen odgovor tudi na filozofska vprašanja: predvsem hočejo vedeti, kakšen je namen, cilj in smisel človeškega življenja. Dosedanji odgovori so bili tako plehki, prazni, nejasni, nelogični, da mislečih ljudi niso mogli zadovoljiti. Zelo moti mlajše marksistične intelektualce tudi to, da v tem važnem vprašanju med marksisti ni soglasja; številni, bistveno različni in mnogokrat med seboj nasprotujoči si odgovori povzročajo razočaranje. Posledica tega razočaranja pa je iskanje, iskanje resnice neodvisno od šolskih učbenikov in uradne marksistične doktrine. To vneto, naravnost mrzlično iskanje resnice o najvažnejših življenjskih vprašanjih je pojav, ki ga že nekaj časa opazujemo med marksisti za železno zaveso in tudi izven nje.

RAZNA MNENJA

V naslednjem želimo omeniti nekaj mnenj o smislu človeškega življenja, ki so jih zapisali nekateri znani marksistični filozofi v novejšem času.

V reviji „Vosprosi filozofii“ (štev. 5, 1967), ki izhaja v Moskvi, je filozof Geršen Kolmanovič Gumnickij objavil članek o smislu življenja, o sreči in o morali. V tem zanimivem članku polemizira najprej Gumnickij s sovjetskim filozofom Jegides-om, ki

je leta 1963 izdal v Moskvi knjigo z naslovom „V čem obstaja smisel življenja?“

Jegides trdi v svoji knjigi, da je razvoj ali napredek sveta tisto, kar daje smisel obstoju človeštva; smisel življenja vsakega posameznika pa je, da sodeluje v tem družbenem razvoju. Moralno je, kar temu razvoju pomaga in služi. Sreča pa je tisto zadovoljstvo, ki ga človek občuti, ko dela za družbeni napredek.

Gumnickij ugovarja tem trditvam in vprašuje: Če je torej smisel človekovega življenja napredek sveta, kakšen smisel, cilj in namen pa ima napredek sveta? Kajti tudi napredek sveta mora imeti nek smisel, če ga nima, potem je tudi človekovo življenje brez smisla.

Ko tako Gumnickij obračuna z Jegidesom, postavi sam svojo trditve, da o smislu človeškega življenja sploh ni mogoče trditi. Človeštvo obstaja prav tako kot obstajajo zvezde, planeti, rastline, živali, ne „za nekaj ali z nekim namenom“, ampak enostavno, ker obstaja. Človek sam je cilj svojega življenja.

Vidimo torej, da si omenjena sovjetska filozofa bistveno nasprotujeta v vprašanju o smislu življenja. To nasprotovanje pa ne obstaja samo pri omenjenih dveh filozofih, ampak pri mnogih. Vsak, ki se ne bavi samo s prepisovanjem Marxa in Engelsa, ima

svoje poglede, svoje mnenje. Georg Klaus, filozof iz Vzhodne Nemčije, ki ga marksisti smatrajo za enega najboljših zagovornikov marksizma, pravi v svoji knjigi o dialektičnem materializmu, da marksistična znanost na vprašanje o smislu življenja kakor tudi še o razna druga vprašanja (kot npr. o odnosu materije do človeške zavesti) danes še ne more zadovoljivo odgovoriti, da pa zaradi tega še ni treba iskati teoloških razlag teh vprašanj.

Izredno zanimive izjave o smislu življenja so podali nekateri marksisti na lanskem skupnem kongresu marksistov in kristjanov v Marijskih Laznih. V tržaški reviji „Most“ (štev. 15, 1967) je Vladimir Vremec objavil izbor iz debate, ki je sledila posameznim referatom na omenjenem kongresu. Naj omenimo iz te debate samo nekaj najbolj značilnih trditev nekaterih marksističnih filozofov.

Prucha, član filozofskega inštituta češkoslovaške akademije znanosti, je rekel: „...marksistična filozofija doslej ni izkoristila svojih moči. Tu je npr. problem smrti, ki ga je skušalo naše mereligično in optimistično gledanje na svet popolnoma zanikati. O smrti kot našem čutnem izginotju, kot nesmislu, ki ne preži na nas samo nekje na koncu, temveč je vedno prisotna, o smrti kot pomisljivosti vseh vrednot, ki postavlja naše delo pred nesmisel —

kaj nam lahko o tem pove marksizem?“

Mahovec, profesor filozofije na Karlovi univerzi v Pragi, je postavil trditve, ki so vse navzoče zelo presenetile. Med drugim je dejal, da ateist ne priznava nikakršnega globljega življenjskega smisla in zato ateistični množici preostane samo naslednji sklep: živeti lahkotno in ne preveč razmišljati. — Vsak globok človek tragično doživlja svojo osamelost v nesmiselnem kosmosu — brez protivrčnosti. Odkar je človek tital vrgel s prestola bogove, ne najde več v svetu smiselne naloge, in zato obupava.

Potem nadaljuje Mahovec tako: Kot kristjanj se morajo tudi marksisti ukvarjati z vprašanjem o smislu človeškega življenja. Prav zato noben filozofski nauk ne more prezreti dvatisočletne zgodovine Cerkve. *Doselanjvi marksizem še ni rešil vprašanja o smislu človeškega življenja.* Obzorje mnogih marksistov je zamegljeno s številnimi političnimi parolami in gospodarskimi problemi. Vprašanje o smislu človeškega življenja naj bi v prihodnjem marksizmu tvorilo jedro vseh iskanj.“

Značilno je, da so te pogumne besede izrekli češki marksisti in da so le-tim skočili v besedo nekateri zapadni marksisti. To si je mogoče razlagati tako, da je na Češkem marksizem na oblasti in

so zato tu marksisti; v svojem praktičnem delovanju naleteli na vprašanja, ki še niso rešena in ki povzročajo diskusije in trenja. In med ta vprašanja spada poleg vprašanja svobode tudi vprašanje o smislu življenja.

POLOŽAJ V SLOVENIJI

V Sloveniji se komunisti še niso povzpeli tako daleč in tako globoko kot njihovi češki tovariši. Uradno je še vedno v veljavi vulgarni ateizem. Tako je dr. Anton Žun v svoji Sociologiji (1964) zbral samo take odlomke, ki o veri precej prostaško pišejo, kot npr., „da je religija neka fantastična, iluzorna ideologija, lažna oblika družbene zavesti“ (str. 122). O smislu življenja pa je v omenjeni knjigi zapisano tole: „Težišče človeškega dogajanja, bistvo človeškega življenja vidi marksizem v življenju tu na zemlji, medtem ko vidi religija ta smisel v življenju na drugem svetu“ (str. 132).

Mlajši rod slovenskih izobražencev pa gornji uradni ateistični liniji ne sledi. V „Perspektivah“, v „Študentski tribuni“ in v še nekaterih drugih listih so ti mladi jasno in odločno povedali, da mora imeti človeško življenje vendar nek globlji smisel kot pa mu ga pripisuje dialektični in historični materializem oz. komunizem.

Lepo sliko o tem, kako misli slovenska mladina o velikih življenj-

skih vprašanjih, je podal slovenski katoliški izobraženec P. M., ki mi je v svojem pismu z dne 20. decembra 1967 sporočil tole: „Vprašujete me, kakšna je slovenska mladina. Po mojem mnenju je dobra, prav dobra. Če pomislim, da ji že dvajset let ubijajo v glavo ateizem, socializem, komunizem, materializem, sovraštvo do vere in Cerkve in to od ljudske šole do univerze, potem moram reči, da je ogromna večina slovenske mladine kljub vsem režimskim naporom ostala dobra. Ne dobite skoraj študenta ali mlajšega inteligenta, ki bi zagovarjal prazno in znanstveno zmotno marksistično ideologijo. Človek hoče vedeti, zakaj živi, zakaj mora trdo delati, zakaj trpeti, zakaj umreti — z eno besedo: hoče poznati smisel življenja. Mladina vidi, da marksistična doktrina nujno vodi ljudi v grob in najbolj egoistični materializem, dočim ima veren človek smisel za žrtve, za odpoved, za dejansko pomoč bližnjemu. In ker mladina to vidi, ji vera vzbuja spoštovanje, ji je vera privlačna in zato se cerkve polnijo z mladino, zato je mnogo novih bogoslovcev, zato se mnogo dijakov, tudi visokošolcev udeležuje verskega pouka, zato bere mladina več verskega časopisja in več verskih in filozofskih del, kot jih je brala pred vojno.“

Rudolf Smersu

spomini poročevavca iz Kristusovih časov

P. J. Heredia — Fr. Kremžar

Kar videlo se je, kako je ta zamisel Janeza vsega prevzela. Dasi nisem verjel v tisto silo, sem vendarle občudoval mladeničevo gorečnost. Mislil sem si: Če bodo tudi drugi tako goreče verjeli v te apokaliptične sile, se res utegne zgoditi, da bo ta kralj svojim sovražnikom postal hudo nadležen. Ko pride čas, bi ljudje Janezovega kova, čeprav ne bodo videli angelskih trum, svoje navdušenje tako prenesli na druge, da bi se nihče ne obotavljal planiti v boj v gorečem pričakovanju čudežev.

„Jaz pa tako menim,“ je spregovoril Filip, „da bo ta kralj če bo hotel premagati Rimljane ali kogarkoli potreboval velikega bogastva. Denar vse premore, brez denarja nič ne opraviš. Naj pride kralj s Salomonovim bogastvom, pa bomo imeli mir, kakršnega je on imel. Čeprav je kralj David bil tako hraber in je imel tako dobre vojake, se je moral zmeraj vojskovati, ker mu je pač zmeraj manjkalo denarja. V vsem sijaju in miru je Judom resni-

čno kraljeval samo neizmerni bogati Salomon.“

Premišljevanje tega stvarnega moža mi je bilo tako všeč, da je njegova misel še meni začela rojiti po glavi. Prišel sem pač izmed razpršenih Izraelcev, ki nismo na nič drugega mislili ko le na kupčijo in denar. Zato se mi je zdelo, da je Filip najbolj pravo pogodil. Več premore kralj, ki ima zelo veliko denarja, ko pa kralj, ki ima sicer veliko vojsko, pa nič cvenka. Kar se pa tiče tistih angelskih legij, se mi je zdelo bolj verjetno, da več premore sto tisoč talentov, ko pa deset milijonov krilatih duhov.

Andrej pa je molčal. Ni bil namreč neugnan kakor njegov brat, ne sanjav kakor Janez, in ne stvaren kakor Filip. Rade volje je verjel v bližnje Izraelovo odrešenje, ki ga je napovedoval njegov učenik Krstnik. Pripravljen je bil pomagati, kakor koli bi bilo treba. Ako bi bila potrebna njegova bojevniška roka, bi bil ubogal in zgrabil za orožje; ako bi bilo treba denarja, bi prodal

vse, kar je imel, in dal za dobro stvar, ako pa bi prihajajoči kralj pripeljal s seboj angelske legije, bi bilo še bolje, ker bi bila zmaga bolj gotova. Pripravljen je bil služiti, kakor bi mu veleli. Slepo je zaupal Janezu Krstniku; vse bi naredil, kar bi mu ta naročil. Naročil mu je, naj pripravlja pot, po kateri pride prihodnji kralj. In ne samo, da se je lotil dela, še svojega brata Simona je pripeljal s seboj, da je pomagal. Kadar mu bo prihodnji kralj kaj drugega ukazal, ga bo pač ubogal. Tako mi je tisto popoldne sam pravil med štirimi očmi, ko so Janez in njegova dva tovariša odšli pot pripravljat, mreže in čolne.

Močno sem bil zadovoljen, ko so me povabili, da bi ponoči šel z njimi ribe lovit. Proti večeru je prišel pome Simon, ki bi me bil rad še poprej predstavil ženi Petronili in tašči Perpetui, ki sta me želeli spoznati. Ona je bila še mlada, pri kakih dvajsetih letih, zelo delavna in še precej brhka. Perpetua pa, ki je med kratkim obiskom največ govorila, je bila močno zavaljena in bolehavava, ker jo je mučila huda mrzlica. Bila je sicer dobrega srca in delavna ženska, a tako strašno počasna, da je to včasih hudo jezilo njenega zeta, ki je bil človek čisto nasprotnega kova. Dasi jo je spoštoval, je vendarle začel klicati na pomoč vse strele in grome, kadar mu je Perpetua spet začela pridigati, kakor je imela navado: „Simon, tisti, ki počasi hodi, zdrav hodi, daleč pride!“ Ali ga je pa učila: „Ne vsta-

jaj prezgodaj, ker se bo o pravem času zdanilo! Ali pa: „Počasi sem se oblekla, ker se mi mudi!“ — Simona je bila sama naglica, njegove tašče pa sama počasnost.

Končno smo dvignili sidra. Z vnetrom za hrbtom smo zajadrili proti sredini tega lepega jezera. Sonce je že zašlo in nebesni svod je bil že posut z zvezdami, ki so se zrealile v muhastih vodah Galilejskega morja.

8. Kafarnaum

Zaspan sem, posledice morske bolezni me še niso minile. Na ribolov smo odjadrili, ko je sonce že zašlo. Bilo je prijetno toplo. S suhega je vlekel rahel vetrič in nas počasi gnal proti sredini, kjer je jezero več ko sto metrov (300 čevljev) globoko.

Andrej mi je razlagal, da blizu obrežja, kjer je voda plitva, love le majhne ribe. Že popoldne sem gledal možake, ki so ob bregu vlekli mreže in jim je voda segala le do kolen. Za pasom so imeli privezane mrežico, kamor so devali zajete ribe. Naše brodovje je štelo šest največjih kafarnaumskih jadrnic. Spredaj je plula Simonova „Perpetua“, na kateri sem bil tudi jaz. Andrej je vodil drugo, Jakob in njegov brat Janez sta bila na tretji. Za nami so plule še tri, ki so jih vodili meni neznani možje, katere so najeli Joni in Zabedeji.

Na sredi jezera so se ladje postavile v polkrog; vrgle so mreže in tako obkrožile ribe, ki so kar sa-

me šle v nastavljeno past. Na Simonov klic so vsi dvignili mreže in jih začeli prazniti. Nekaj dečkov pa je plen metalo v pripravljene koše.

Nato so spet vrgli mreže, dokler se plen ni zmanjšal. S tem je bil lov končan. To delo je vse tako zavzelo, da brodniki niti zapazili niso, da se je sprevrgel mrzel veter in da se nam naglo bliža vihar. Dostikrat sem že popotoval po Sredozemskem morju, a hujšega viharja še nisem doživel. Valovi so tako divjali, da je naša ladja bila polna vode. Čimbolj smo jo s korce plali iz ladje, tembolj smo se potapljali. Simon se je doslej kazal najbolj pogumnega in neustrašenega, zdaj pa se je zbal. Kmalu je bil tako preplašen, da je začel druge čolne kliptati na pomoč. Ampak tem se tudi ni nič bolje godilo. Dva sta se izgubila v temi, drugi si pa niso upali blizu, da ne bi trčili z nami. Na jadra ni bilo niti misliti, ker jih je vihar skoro vsa raztrgal, jambor pa zlomil. Simon je bil ves zbehan. Njegov strah se je prijel še mene; kljub morskimi boleznim sem premišljeval, da se obisk v deželi mojih očetov utegne kar tukaj končati...

A proti jutru je veter k sreči začel ponehavati. Janezova ladja nas je srečno privlekla v Kafarnaum. Uboge ženske so hile vse iz sebe, ker so mislile, da smo se bili že potopili. Ob prihodu se je Petronila vrgla Simonu okrog vratu in od veselja jokala. „Skoro bi se potopili,“ ji je pravil Simon „svoji ladji pa bom dal drugo ime. ker ‘Perpetua’ prinaša nesrečo.“

„Kakšno ime ji pa misliš dati?“ ga je vprašala žena.

„Petronila naj bo,“ se ji je mož nasmehnil.

Nato pa sem nepričakovano in čisto nehote ujel pogovor, iz katerega sem spoznal, kakšen človek je Simon. Ne da bi bil slutil, da ga jaz slišim, je Simon pravil Jakobu in Janezu:

„Vse sile sem moral napeti, da sem ostal miren že zaradi ljudi, da bi se ne plašili. Vse je namreč kazalo, da se bo ladja zdaj pa zdaj potopila. Zaradi tovarišev sem klical na pomaganje, zlasti pa zaradi rabija (to se pravi zaradi mene!), ker nisem vedel, ali zna plavati.“

Janez pa, ki je svojega tovariša in prijatelja dobro poznal, mu je rekel:

„Dragi moj Simon! Res je bila tema in te nisem videl, ampak slišal sem, kako se ti glas trese...“ Da pa ublaži to grajo, je brž pristavil: „Tudi jaz sem se bal in Boga hvalim, da nas je otel.“

Simon je bil pač izmed takih naglih ‘zaletelov’, ki so pogumni, kadar je nevarnost daleč, ki pa pobegnejo kadar se približa. Janez se mi je po svojem odkritem priznanju zdel človek bolj zanesljivega poguma kakor njegov prijatelj. Če bi tako nanoslo, bi se ta mladenič težavam odločneje zoperstavil kakor njegov tovariš.

Ko sem nekaj ur spal in se pokrepčal s prigrizkom, me je Andrej prišel povabit na sprehod po mestu. Kakor po vseh palestinskih mestih,

se tudi v Kafarnaumu hišice siromakov tišče druga druge. Ulice so zelo ozke. Najbolj odlično poslopje je shodnica (sinagoga), ki je močno zgrajena ter mnogo večja in višja ko druge hiše okoli nje. Z jezera sem videl, da po višini presega vse mesto. V njej je velika pravokotna dvorana, kamor gre več ko pet sto ljudi. Po eni strani jo obdaja visok z oknicami zaprt hodnik, ki je določen za ženske. V ozadju dvorane je nekak tempeljček za pismarje in učenike sv. pisma ali pa za najodličnejše občane. Pod njim je ograjena ploščad, s katere bero in razlagajo postavo. Hazzan ali zakristan nam je med razkazovanjem pokazal tudi veliko skrinjo, kjer hranijo sveto pismo. Postava je napisana na zlepjenih pergamentih, ki so po kakih 30 cm (približno en čevelj) široki in po dva metra dolgi. Ta trak navijejo na valja, ki stojita na posebnem stojalu. Kdor bere, obrača ta dva valja od desne na levo, kakor pač bere. Okrasje je preprosto in brez podob, vendar polno cvetličnih vzorcev. S stropa in tempeljčka visi brez števila svetilk; prižigajo jih ob ponedeljkih, četrtnih in sobotah, ko se verniki zbirajo k molitvi ter k branju in razlagi postave.

Samuel, ki me je spremljal, mi je tudi razlagal: „Kakor ti je znano, je služba božja dovoljena samo v jeruzalemskem templju. Samo tam se smejo opravljati daritve. Sinagoga je le nekako shajališče ali shodnica, kjer se določene dneve zbirajo ljudje iz soseske. Eden izmed njih, ki mu pravijo 'načelnik shod-

nice', poje tedaj naprej nekaj psalmov, ljudstvo mu pa odgovarja, ker znajo psalme vsi na pamet. Nato kak pismar ali učitelj iz Mojzesovih knjig kaj bere ali razlaga. Ljudje smejo tudi kaj vprašati, če se jim zdi potrebno. Nato vsi zapoje še nekaj psalmov, pa je opravilo končano.“

„Kako? Ali ni tukaj nobenega duhovnika?“

„Ga ni. Duhovniki smejo opravljati božjo službo le v Jeruzalemu. Če kakšnega duhovnika kdaj pot zanesse mimo, in če hoče in zna brati postavo, jo sme razlagati, kakor kdorkoli izmed soseskarjev. Duhovništvo je Mojzes ustanovil zgolj za tempeljsko službo.“

Tedaj je prihrumel v sinagogo cel trop otročadi.

„Čemu pa tile dečki prihajajo semkaj?“ sem vprašal Samuela.

„Shodnica je tudi šola, kamor se otroci hodijo učiti postave. Kdo izmed pismarjev jih s ponavljanjem uči razne izreke, dokler si jih ne zapomnijo. Najpridnejše tudi uče brati sveto pismo. Danes so tile paglavčki prišli k pouku. Ti so Izraelovo upanje.“

Tedaj je pristopil k nama eden izmed pismarjev, ki uče otroke. Najprej me je počastil s pokloni, potem pa dejal:

„Rabi, ali ne bi ti hotel danes popoldne temle otročičem brati postavo in jo razlagati?“

Dasi sem se že v otroških letih naučil hebrejsko brati, se mi je kasneje to znanje močno razkadilo. A tudi trgovsko življenje me je čisto

odtujilo. Zato sem zaradi te izkazane počastitve bil hudo v zadregi in nisem vedel, kaj bi odgovoril. Iz zadrege me je rešil Samuel. Rekel je, da mi čas ne dopušča, da bi se odzval povabilu, da pa bo on rad to storil. Kar se je dalo naglo, sem se poslovil od moža, ki me je bil povabil, in z Andrejem odhitel iz shodnice. Zabavo z dečki pa sem prepustil Samuelu.

Na cesti mi je Andrej povedal: „Levi mi je močno naročal, da ga pridi obiskat v urad. Rad bi te poznal.“

„Kdo pa je Levi?“

„Levi je glavni davkar v Kafarnaumu. Svoj teloni ali banko ima pri mestnih vratih ob damaščanski cesti.“

„Ali je Levi mitničar, cestinar?“

„Tako je, rabi; cestinar je, vendar pa kljub svojemu poklicu zelo dober človek. Mar nerad občuješ s cestinarji?“

„Nikakor ne!“ sem zanikal, ker sem dobro poznal predsodke, ki so zoper te vrste ljudi bili udomačeni v Palestini. „Imam nekaj rimskih novcev, ki bi jih rad zamenjal za hebrejski denar.“

„Brez težave ti jih bo zamenjal po običajni veljavi,“ je odgovoril Andrej.

„Po čim jih tu zamenjavajo?“

„Po pravici povedano, tega res ne vem,“ mi je odkrito priznal. „Saj ti bo Levi povedal. Na njegovo besedo se lahko zaneseš.“

Prišla sva v dolgo in ozko ulico, ki je iz severa vodila v mesto. Zastavljena je bila s težko obloženimi velblodi, mulami in osli. Pod obočkom na desni strani je stala velika koliba z velikim oknom. Tukaj je bila mitnica, kjer so pobirali mitnino. Od te strani ni moglo priti v Galilejo nobeno blago, za katero ne bi bil plačan določen davek. Pobiral ga je mož z dolgo svileno črno brado. Na glavi je nosil belo čepico. To je bil Levi, Alfejev sin.

Ko me je zagledal, me je jel pozdravljati: „Dobrodošel si mi, rabi! Hvaležen sem Andreju, ker te je pripeljal, a tudi tebi, ker si sprejel moje povabilo. Sedi za hipec, ker bomo vsak čas končali. Potem pa stopimo k meni domov, kjer boš kakor doma. Upam, da ne odkloniš povabila, ki ti ga izreka Izraelec, čeprav je cestinar.“

„Prav rad sprejemem tvojo gostoljubnost, Levi. In nič naj se ti nikanar ne mudi. Saj sem prišel iz Hispanije obiskat deželo svojih prednikov ter prav rad opazujem šege in navade svojih palestinskih bratov,“ sem odgovoril in sedel.

Andrej mi je razlagal, da je Levi sicer davkar, ki pa ne pobira davkov za Rimljane, temveč v imenu galilejskega tetrarha Heroda. Ko je potem prišlo blago čez mejo v Judejo, so morali zanj plačati nov davek, ki so ga pobirali rimski davkarji. Tovore so stražili številni tetrarhovi vojaki, blago pa so pregledovali Levijevi uslužbenci.

Bo še.

ZLATO VEČNEGA JUDA

Hugo Wast

IV

Berta Ramova

Preteklo je več kakor trideset let.

Drugi Zaharija Blumen je zastonj poskušal, da bi se rešil izobčenja iz sinagoge. Njegova želja je izpodletela ob nepotolažljivem sovrastvu Marte Kohenove, ki se je postarala devica in ni pozabila.

Zaharija Blumen se je konec koncev odpovedal svoji želji. Tolažila ga je misel, da ga heren ni več oviral, da si ne bi bil nabral svojih tristo milijonov.

Žena mu je rodila eno samo hčerko, Marto Blumen Adalidovo, ki je bila lapa brez primere in najelegantnejše dekle v Buenos Airesu.

V ne vem kateri buenosaireški cerkvi je slavna slika iz svetopisemske zgodbe o Rebeki, ki daje piti Eleazerjevim kamelam.

Nekdo je odkril, da je ta prelepa Rebeka z olivnatimi očmi podobna

sliki Marte Blumenove. Človek si je ob tej sliki lahko mislil, da je kdove katera daljna njena babica bila pred dvesto leti slikarju za vzorec.

Marta je bila vitka in jedra kakor palma iz Visoke pesmi. Njena glava je bila včeraj črna, danes rdeča, in jutri platinasta, kakor da se zdaj ravna po dekletovih muhah, drugič spet po modi.

In njene oči so kakor mačje oči iz sence metale zelen, zahrbtnen žarek črnih zenic.

Zelo škoda pa je bilo, da njena mati, ki je s tem otrokom tako dobro začela, ni dala bančniku kakega sina. Ustavila se je pri prvorojenki pod pretvezo, da je od nekega pridigarja slišala, da otroci mater oddaljujejo od Stvarnika. Ni jih marala imeti več, da je ne bi odtujevali ne Bogu, marveč zlasti gledališču, plesu in bridgeu. Ko pa je imela veselja dovolj in se domislila, da ni prav, da je Marta sama, je

bilo že pozno. Umrla je v petdesetem letu.

Marta je bila sama in nekega dne naj bi podedovala milijone svojega očeta.

Buenos Aires že zdavnaj ni bil več tisto mesto, katero je poznal stari Zaharija Blumen. Z okoliškimi kraji je štel kake tri milijone duš. Človek ga je lahko imel za tretjo judovsko prestolnico na svetu, takoj za New Yorkom in za Varšavo. In spal je v svoji veličini kakor levinja iz Balaamove prerokbe. Kdo jo bo zbudil?

Ko je na svojih ledjih začutil 1930 divji bič prevrata, se je rjové dvignil. Kdo ga je udaril? Kdo so njegovi sovražniki?

V zraku je lebdel duh po krvi in ognju.

Berta Ramova, mči kemika Julija Rama, profesorja na Colegio Militar, je pomagala očetu pri njegovih raziskavanjih in pisala literarne sestavke za mesečnike in tednike.

Bila je mlada in širše občinstvo jo je komajda poznalo. To pisanje ji je donášalo majhne zaslúžke, ki so ji pa veliko koristili, zakaj oče je bil zmeraj do vratu v dolgovih. Če bi ne bilo tega, bi bila književnost docela pustila in se vsa posvetila samo znanosti.

To popoldne jo je čakala ena najtežjih nalog v njenem siromaškem življenju: morala je iti k predsedniku Narodne banke in izprositi od njega, da bi podaljšal menico ubogemu učenjaku, ki je bil tik na tem, da odkrije nekaj nad vse pomembnega.

Ko je odhajala proti banki, jo je ujel sluga in ji izročil pismo, ki ji je privabilo smehljaj na ustnice.

Zaradi svojega skromnega peresa se ni mogla plitoževati, zakaj dolgovala mu je najlepši sen svojega življenja.

Delo ji ni vse do osemindvajsetega leta dopuščalo, da bi bila mislila na ženina. Ni ljubila nikogar in njej ni nihče nikdar dejal, da bi jo imel rad.

Nenadoma pa ji je neka pripoved ali nekaj stihov pridobilo naklonjenost nekoga, ki je želel, da bi jo spoznal. Po prvem svidenju se je ločila od njega vsa nemirna. Da bi ga morda razočarala. Pa ni bilo tako, zakaj od tega dne jo je tisti človek iskal in zdelo se ji je, da jo ima rad.

Zakaj ji ni tega povedal na glas, da bi vedeli vsi ljudje? Zakaj je zahteval od nje skrivnost, ki jo je poniževala?

Bil je zatrdno prost. Lahko je razpolagal sam s seboj. Če bi jo imel rad, bi se lahko z njo poročil. A o tem ji ni nikdar govoril in zdelo se ji je, da se skoraj boji, ker si dopisujeta.

Kakšna čudna ovira mu je le branila, da bi ga smela ona ljubiti?

Berta Ramova je pustila, da jo je vodila čisto nagonška nagnjenost kakor slep vodnik. V začetku se ji je zdelo, da ima vse karte ona v rokah, saj jo je sam prosil, da bi mu dovolila poslušati svoje romantično govorjenje. On ji ni nikdar odgovarjal, ne tako ne drugače.

Potem pa je začela čutiti, da se

v tej ljubezni nekam pogreza, kakor da se neopazno potaplja v mlačno, globoko vodo. Kakšna sladkost, zapreti oči in molčati, samo molčati...

Nazadnje pa ga je nekega dne vprašala, naj pove, kako in kaj.

Odgovoril ji je:

„Danes ne morem. Pisal vam bom.“

Pismo, ki ga je poslal, je govorilo takole:

„Ljubezen, ki se je rodila v meni proti moji volji, je žalostna in neumnna, a ne obsojanja vredna. Ne očitam si, da sem Vas imel rad, marveč samo, zakaj sem Vam to povedal. Ali sem Vam zares povedal? Upam, da ne. Toda, kaj je treba zato veliko besedi? So molčanja, ki so polna glasov in razdetij. Kadar sem govoril, sem Vam povedal manj, kakor kadar sem molčal. Dal sem Vam povoda, da me zdaj obožujete. čeprav sem imel trden sklep, da ne bom prosil v zameno za to svojo zmedeno ljubezen nič drugega in nič več kakor Vaše nedolžno prijateljstvo. Toliko reči naju loči! Ena med njimi je, za katelo mi rešitve: vera. Jaz nisem vaše vere, ne vašega rodu. Tega ne morem spremeniti niti v toliko, da bi se Vam vsaj lanko približal. in Vi tudi ne.“

In prav zaradi tega, ker sem videl, da ste mi tako daleč, sem Vam pogosto govoril pritažene, temne besede, iz katerih pa je žarelo dovolj svetlobe za Vaše oči.

Potem pa se mi je vzbudil strah, da sem pogrešil. Kaj, če bi me po vsem tem začeli Vi ljubiti? Hotel

sem Vas opozoriti. Toda bil sem boječ ali sebičen, ne vem dobro. In držal sem svojo skrivnost zase. Zdaj se mi zdi, a je vse skupaj prepozno.

Ali hočete biti okritosrčni do mene. Bodite enkrat samkrat zaupni do mene, prvič in zadnjič. Potem ne bova nikdar več govorila o tem.

Ali ni res, da bi se zatekli v moje roke če Vam jih odprem, in bi mi na ramo naslonili glavo, ki jo teže nemirne misli?

Odgovorite mi z da ali ne. Pišite mi dopisnico, ki bo vsebovala eno samo besedo, dan in Vaše ime. Naj bo ta beseda kakršna koli, znal se ji bom izkazati vreden. Toda eno samo besedo! Če boste napisali več, bo to razočaranje zame.“

In podpisal jo je s treznimi in močnimi potezami: Mauricio Kohen.

Berta je zaprla oči in naslonila razgreto čelo na steklo v svojem oknu. Prostovoljna noč, v katero se je potapljala, je bila polna svetlobe. Ko je zaprla oči, ga je in je videla, da jo ima rad.

Bil je drugega rodu in druge vere? Ah, da. Ta trenutek je razumela, da ljubezen ni najvišje za velike duše. So zapreke, ob katerih se ljubezen razbije kakor valovi ob nedostopnem bregu.

Berta se je ugriznila v ustnice, sedla za mizico in napisala: „Ne.“ Pod njo je zapisala dan in ime.

Spet je vstala in naslonila čelo na okno. Sladko bi ga bilo nasloniti na njegove prsi...

Udarci ure z oddaljenega zvonika so razpršili te misli brez haska. Bil je čas, da gre v banko.

Ko je šla čez Plaza de Mayo, je videla, da gre nekaj korakov za njo dobro oblečen starec.

Hodila sta enako hitro in prišla nikoli v banko. Predsedništvo je bilo zgoraj. Ni stopila v črno kletko dvigala, kamor je izginil on marveč je rajši odbrzela po širokih, položnih marmornatih stopnicah.

V prvem nadstropju sta se spet srečala.

„Kje sem le videla tega človeka?“ se je vprašala Berta in se naslednji trenutk domislila: Zaharija Blumen. On pa je s svojimi predirnimi očmi meril od rdečkastih las. rjavih oči in trmastih nosnic čez mladostno postavdo do nog dekle, ki je bilo res vredno, da jo občuduje celo bankir.

„So zakladi, ki niso spravljani v železnih blagajnah,“ ji je dejal z nedoločnim smehljajem.

„Res!“ je odgovorila. „Gospodična Marta Blumenova je na primer zaklad, ki si niti njen oče ne prizadeva, da bi ga varoval. Prejle sem jo videla v njenem vozilcu.“

Odgovor je zvenel malce zlobno, toda Blumen ni bil zaradi njega nevoljen.

„Vidim, da me poznate. gospodična.“

„Kdo ne pozna velikega... bančnika.“

Hotela je reči: argentinskega bančnika, a je umolknila. Pogled nanj ji je kazal obris starega go-

saka s kratkim vratom. sklučenimi rameni, z ustnicami brez krvi. podobnimi košerskemu mesu kozla, ki ga je zadušil po obrednih predpisih rabin. Vsa njegova postava je bila neizbrisno zaznamovana po Talmudu. Obleko je imel lepo in dobrega kroja, vendar preveč novo.

Strahotna slina te zemlje, ki brez truda meša in spreminja vsa plemen in vse rodove sveta, ni mogla pokristjanjenih Judov spremeniti v prave mešance, kreole. Kje so korenine tej nerazumljivi odpornosti?

„Gospodična gre k predsedniku?“

„Da, gospod.“

„Hočete, da vas spremljam? Predselnik je dober moj prijatelj, lahko vas mu predstavim.“

„Hvala, gospod Blumen. Dovoljen imam sprejem.“

„Kakor želite. Pa naj vas spremljam vsaj do dvorane.“

„To že,“ je odgovorilo dekle, ki je že začevalo izgubljeni predno zapestost.

Berta je v Zanarijevem spremstvu dospela do praga prostorne čakalnice, ki je bila polna ljudi. Tam je začela izgubljeni drznost in že je kazalo, da se bo spremenila. Njena prošnja se ji je v primeri s tistim, kar so hoteli ljudje, ki so tu čakali, da pridejo na vrsto, zdela tako neznanatna in malo vredna.

Mlad predsednikov tajnik se ji je približal.

„Vaš sprejem je določen za čez dobro uro. Ali lahko čakate?“

Bo še.

UVODNIK	65	DŽ v 35. rojstnem letu
ZA LETO VERE	78	Bog — vsemogočni Stvarnik
KONCIL	90	Past. konst. o Cerkvi v sedanjem svetu
IZSELJ. PROBLEMI	72	Pogledi na našo usodo
CERKEV V SVETU	66	Sodobna veličina pontifikata
MORAL. VPRAŠANJA	93	Vprašujete — odgovarjamo
KOMUNIZEM, VERA IN ŽIVLJENJE V SLOVENIJI	112	Po protokolu
VZORI IN DOGODKI	71	Umrli je kardinal Spellman
	75	Dr. Stanko Lenič — pomožni škof
	94	Iz dnevnika Janeza XXIII.
	107	„Povest duše“ — 12. poglavje
V DRUŽINI	84	Dolgčas v družini
	87	Telesna kazen pri doraščajočem otroku
	88	Očetovi zapiski
FANTJE IN DEKLETA	99	Gradimo Slovenijo v svetu (II.)
	102	Danijelove zgodbe
	104	Mladinska pošta
RAZNO	115	Smisel življenja — pri marksistih
SPOMINI	119	Poročevalec iz Kristusovih časov
ROMAN	124	Zlató večnega Juda
NOVICE	77	Rev. Jože Vidmar, umrl
	97	Med nami v Argentini
	105	Slovenci v svetu
	106	Svetovne

NAROČNINA: Zaradi povišanih stroškov v tiskarni je letoletna naročnina v Argentini in obmejnih državah 2.100.— pesov; v ZDA in v Kanadi 7 dolarjev; v Avstriji 125 šilingov; v Italiji 2.800.— lir; drugje protivrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pis., Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

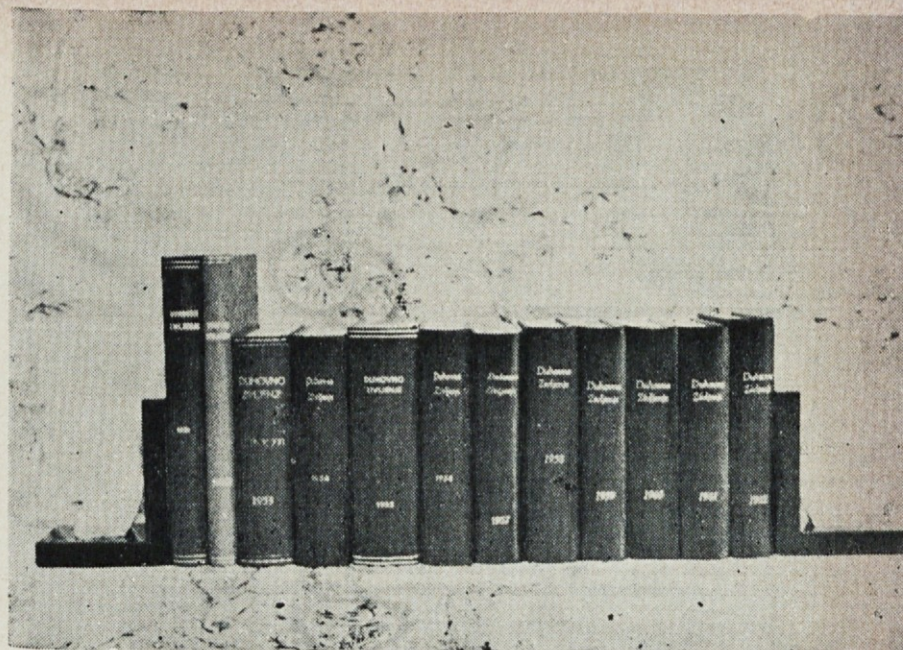
Kanada: Ivan Marn, 131 Treeview Drive, Toronto 14, Ont., Canada.

Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Italia.

Avstrija: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

„Duhovno življenje“ je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor. — Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires. Reg. de la Prop. Intel. No. 843.966.

Ob 35-letnici izhajanja „Duhovnega življenja“ pridobimo vsaj 100 novih naročnikov. Kako?

- Vsem novoporočencem priporočamo, da naročijo svoj novi izvod.
- Prav tako vsem fantom in dekletom, ki že sami zaslužijo. Tako si že sedaj pripravljalo svojo lastno knjižnico.
- Naročimo „Duhovno življenje“ prijatelju morda v domovini ali v drugih državah.
- Priporočajmo ga tistim rojakom v Argentini, ki ga še nimajo naročenega!

Ovitek: F. Holosan

